

**PROGRAMES D'ASSIGNATURES
1999-2000
Facultat de Filosofia**

U
UNIVERSITAT DE BARCELONA
B

ÍNDEX

PRIMER CICLE

ASSIGNATURES TRONCALS

1 Antropologia	
Antropologia Filosòfica I..... A1 i B1	1
Antropologia Filosòfica I..... A2	2
Antropologia Filosòfica II..... A1 i B1	3
Antropologia Filosòfica II..... A2	4
2 Ètica	
Ètica I..... A1	5
Ètica I..... A2	6
Ètica I..... B1	7
Ètica II..... A1	8
Ètica II..... A2	9
Ètica II..... B1	10
3 Lògica	
Introducció a la Lògica I..... A1, A2 i B1 ...	11
Introducció a la Lògica II..... A1, A2 i B1 ...	12
4 Filosofia del Llenguatge	
Filosofia del Llenguatge I..... A1 i B1	13
Filosofia del Llenguatge I..... A2	15
Filosofia del Llenguatge II..... A1 i B1	17
Filosofia del Llenguatge II..... A2	19
5 Història de la Filosofia	
Història de la Filosofia Antiga I..... A1	21
Història de la Filosofia Antiga I..... A2	22
Història de la Filosofia Antiga I..... B1	24
Història de la Filosofia Antiga II..... A1	25
Història de la Filosofia Antiga II..... A2	26
Història de la Filosofia Antiga II..... B1	28
Història de la Filosofia Moderna I..... A1, A2 i B1 ...	29
Història de la Filosofia Moderna II..... A1, A2 i B1 ...	30
6 Teoria del Coneixement	
Teoria del Coneixement I..... A1	31
Teoria del Coneixement I..... A2	32
Teoria del Coneixement I..... B1	33
Teoria del Coneixement II..... A1	34
Teoria del Coneixement II..... A2	35
Teoria del Coneixement II..... B1	36

ASSIGNATURES OPTATIVES

1.2 Antropologia		
Filosofia de la Cultura I	A1 i B1	37
Filosofia de la Cultura II	A1 i B1	38
1.3 Ètica		
Teories Ètiques I	A1 i B1	40
Teories Ètiques II	A1 i B1	41
1.4 Filosofia de la Història		
Filosofia de la Història I	A1 i B1	42
Filosofia de la Història II	A1 i B1	43
1.5 Filosofia de la Naturalesa		
Filosofia de la Naturalesa I	A1 i B1	44
Filosofia de la Naturalesa II	A1 i B1	45
1.6 Filosofia Social		
Filosofia Social I	A1 i B1	46
Filosofia Social II	A1 i B1	47
1.7 Història de la Ciència		
Història de la Ciència I	A1 i B1	48
Història de la Ciència II	A1 i B1	49
1.8 Història de la Filosofia		
Història de la Filosofia Medieval I	A1	50
Història de la Filosofia Medieval I	B1	51
Història de la Filosofia Medieval II	A1	52
Història de la Filosofia Medieval II	B1	53
Història de la Filosofia del Renaixement I	A1 i B1	54
Història de la Filosofia del Renaixement II	A1 i B1	55
1.9 Lògica		
Lògica I	A1 i B1	56
Lògica II	A1 i B1	57

SEGON CICLE

ASSIGNATURES TRONCALS

7 Corrents actuals de la Filosofia		
Filosofia Contemporània I	A1	58
Filosofia Contemporània I	A2	59
Filosofia Contemporània I	B1	61
Filosofia Contemporània II	A1	62
Filosofia Contemporània II	A2	63
Filosofia Contemporània II	B1	64
8 Estètica		
Estètica I	A1 i B1	66
Estètica I	A2	67
Estètica II	A1 i B1	68
Estètica II	A2	69

9 Filosofia de la Ciència		
Filosofia de la Ciència I	A1	70
Filosofia de la Ciència I	B1	71
Filosofia de la Ciència II	A1	72
Filosofia de la Ciència II	B1	73
10 Filosofia Política		
Filosofia Política I	A1 i B1	74
Filosofia Política II	A1 i B1	75
11 Metafísica		
Metafísica I	A1	77
Metafísica I	A2	78
Metafísica I	B1	79
Metafísica II	A1	80
Metafísica II	A2	81
Metafísica II	B1	82

ASSIGNATURES OPTATIVES

2.1 Antropologia Filosòfica Contemporània		
Antropologia Filosòfica Contemporània: Construccions del Subjecte, I	A1 i B1	83
Antropologia Filosòfica Contemporània: M. Foucault i l'Escriptura	A1 i B1	84
2.2 Estètica		
Estètica: Sobre la ironia	B1	85
Estètica i Subjectivitat: El Romanticisme alemany	B1	87
2.3 Ètica		
Qüestions fonamentals de Bioètica	A1	88
Idees sobre la naturalesa humana	B1	89
Virtuts i valors	B1	90
Bioètica i qualitat de vida	B1	91
2.4 Filosofia Contemporània		
Història de la Filosofia Contemporània: La teoria gadameriana del llenguatge	A1	92
Història de la Filosofia Contemporània: L'àmbit de la «Raó Poètica»	B1	93
Història de la Filosofia Contemporània: Filosofia i Ciència	B1	94
Història de la Filosofia Contemporània: Curiositat teòrica i pensament modern	A1	95
Història de la Filosofia Contemporània: Sobre la tolerància i altres conceptes afins	B1	96
Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i acció en Hannah Arendt	A1	97
2.5 Filosofia de la Ciència		
Temes de Filosofia de la Ciència: Realisme i Antirealisme	A1	98
Temes de Filosofia de la Ciència: Hipertext i Filosofia	A1	99
2.6 Filosofia de la Natura		
Temes de Cosmologia: L'Espai	A1	100
Temes de Cosmologia: El Temps	A1	101

2.7 Filosofia del Llenguatge	
Temes de Filosofia del Llenguatge: Referència directa	A1 102
Temes de Filosofia del Llenguatge: Ment i consciència	B1 103
2.8 Filosofia Política	
Política, ètica i economia	A1 104
Ètica i sensibilitat	A1 105
El Romanticisme Social	A1 106
Assalts a la raó política II	A1 i B1 107
2.9 Història de la Ciència	
Temes d'Història de la Ciència: El cas Galileu (1633-1999)	A1 108
2.10 Història de la Filosofia	
Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica i Filosofia, I	B1 109
Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica i Filosofia, II	B1 111
Temes d'Història de la Filosofia: Ontologia en Aristòtil, I	A1 113
Temes d'Història de la Filosofia: Ontologia en Aristòtil, II	A1 114
Temes d'Història de la Filosofia:	
Novetats historiogràfiques de la Filosofia Medieval, I	B1 115
Temes d'Història de la Filosofia:	
Novetats historiogràfiques de la Filosofia Medieval, II	B1 116
Temes d'Història de la Filosofia: Els diàlegs de Bruno, I:	
Diàlegs cosmològics	A1 117
Temes d'Història de la Filosofia: Els diàlegs de Bruno, II:	
Diàlegs morals	A1 118
Temes d'Història de la Filosofia: Qüestions leibnizianes	B1 119
Temes d'Història de la Filosofia:	
Heidegger: Ésser i Temps, segona secció	A1 120
Temes d'Història de la Filosofia:	
La metafísica de Descartes, Les «Meditacions»	B1 121
Temes d'Història de la Filosofia: La Crítica del Judici Estètic	A1 122
2.11 Història i Filosofia de la Lògica	
Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: El concepte d'infinít	A1 123
Temes d'Història i Filosofia de la Lògica:	
Filosofia de la Matemàtica	B1 124
2.12 Lògica	
Temes de Lògica: El Teorema d'Incompletesa de Gödel	B1 125
Temes de Lògica: Teoria Bàsica de Conjunts	B1 126
Temes de Lògica: Teorema de Completesa	A1 127
Temes de Lògica: Extensions de la lògica de primer ordre	A1 128
2.13 Metafísica	
Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I	A1 129
Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II	A1 130
Teologia Natural: L'home i el seu accés a Déu	B1 131
Teologia Natural: Els atributs divins	B1 132
2.14 Teoria del Coneixement	
Crítica del Coneixement I	A1 133
Teoria de la Racionalitat: Mètode i Filosofia primera	
en les filosofies del s. XVII	B1 134
Teoria de la Racionalitat: Ment i Extensió	
en les filosofies del s. xvii	B1 135

LLIURE ELECCIÓ

Introducció al Grec Clàssic I	A1 136
Introducció al Grec Clàssic II	A1 137
Contribucions a una Teoria de la Crítica:	
Barthes, Derrida, De Man	B1 138
Filosofia de la Cultura i Romanticisme I	A1 139
Lectures de Filosofia de la Cultura:	
Filosofia de l'expressió, de Giorgio Colli	B1 141

Antropologia Filosòfica IMatèria: *Antropologia*Cicle: *I*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *José María Ortega (A1) i Octavi Piulats (B1)*Llengua: *castellà (A1), català (B1)*Grup: *A1 i B1***Objectius**

La primera part d'aquest curs estarà centrada a transmetre a l'alumne el món de l'antropologia filosòfica en relació amb els coneixements de les ciències humanes; i la segona part consistirà en la presentació dels models de la filosofia de l'home dins de la cultura i la filosofia fins al segle XVII.

Temari

1. Estatut del discurs antropològicofilosòfic: objecte i mètode de l'antropologia filosòfica
2. Antropologia filosòfica i filosofia de la cultura
3. Antropologia filosòfica i ciències humanes (biologia, psicologia, sociologia i antropologia cultural)
4. L'origen de la subjectivitat humana i el problema del jo
5. La problemàtica dels límits i la finitud en l'home
6. La relació home-natura (subjecte-objecte)

Bibliografia bàsica

- GONZÁLEZ, A. *La pregunta por el hombre*. Barcelona: PPU, 1988.
 HARRIS, M. *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
 PARIS, C. *El animal cultural*. Barcelona: Crítica, 1992.
 SAN MARTÍN, J. *En sentido de la filosofía del hombre*. Barcelona: Anthropos, 1988.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica I

Matèria: *Antropologia* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx* —
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Francesc Perera i Blasi*
 Llengua: *català* Grup: *A2*

Objectius

1. Introduir l'alumnat en els problemes de la caracterització i la demarcació de la reflexió filosòfica sobre l'home
2. Fer una primera aproximació històrica al tema

Temari

1. Introducció: el problema de l'home com a problema filosòfic
 - a) L'antropologia filosòfica i les altres antropologies
 - b) L'antropologia filosòfica i les altres branques de la filosofia
2. Perspectiva històrica
 - a) Els orígens: el *Gènesi* i el mite de Prometeu
 - b) La concepció clàssica grega: sofistes, Sòcrates, Plató
 - c) L'humanisme materialista d'Epicur
 - d) Descartes: el problema ment-cos

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *Antropología filosófica*. Mèxic: FCE, 1948.
 DESCARTES, R. *Discurs del mètode*. Barcelona: Ed. 62, 1996.
 ----- *Meditaciones metafísicas*. Madrid: Alfaguara, 1977.
 DIOGENES LAERTI. *Vida de Epicuro*. Edicions de la Universitat de Barcelona, 1981.
 GARCIA GUAL, C. *Prometeo, mito y tragedia*. Madrid: Hiperión, 1979.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1986.
 PLATÓ. *Apologia de Sòcrates, Critó, Eutífró, Protàgores*. Barcelona: Ed. 62, 1992.
 ----- *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1986, vol. 3.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: *Antropologia* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx* —
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *José María Ortega (A1) i Octavi Piulats (B1)*
 Llengua: *castellà (A1), català (B1)* Grup: *A1 i B1*

Objectius

L'objectiu del curs se centra en l'exposició històrica de la filosofia de caràcter antropològic en el segle XIX i la reconstrucció dels models històrics d'antropologia filosòfica en el segle XX.

Temari

1. Kant i les preguntes antropològiques
2. Antropologia en Herder, Goethe i Hegel
3. L'antropologia materialista: Feuerbach i Marx
4. Dos models d'inversió antropològica: Schopenhauer i Nietzsche
5. L'antropologia filosòfica i la tradició fenomenològica: Scheler
6. Models actuals d'antropologia filosòfica: Plessner, Gehlen i Rothacker

Bibliografia bàsica

- FEUERBACH, L. *La esencia del cristianismo*. Salamanca: Sígueme, 1988.
 GEHLEN, A. *El hombre*. Salamanca: Sígueme, 1987.
 HEIDEGGER, M. *Carta sobre el humanismo*. Madrid: Taurus, 1970.
 MARX, K. *Manuscritos económico-filosóficos*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
 PLESSNER, H. *Die Stufen des Organischen und der Mensch*. Berlín: W. de Gruyter, 1965.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1976.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: *Antropologia* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Francesc Pereña Blasi*
 Llengua: *català* Grup: *A2*

Objectius

1. Presentar el model major del pensament antropologicofilosòfic del segle XIX en la seva relació crítica amb el model de la filosofia anterior
2. Fer un seguiment del debat entre tres grans pensadors del segle XX sobre el problema de la relació entre antropologia i filosofia

Temari**I. Segle XIX**

- a) La filosofia a la mort de Hegel
- b) Feuerbach: antropologia filosòfica com a filosofia del futur
- c) Feuerbach i Marx

II. Segle XX

- a) El programa de Scheler
- b) *L'animal simbòlic* de Cassirer
- c) Heidegger: la qüestió de l'home i la qüestió de l'ésser. *Anàlisi de l'existència* com a *ontologia fonamental*
- d) Existència com a ésser-en-el-món
- e) Antropologia i filosofia: Cassirer, Heidegger

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Antropologia filosòfica*. Mèxic: FCE, 1948.
 ENGELS, F. *La ideologia alemanya*. Barcelona: Laia, 1987.
 FEUERBACH, L. *Manifestos antropològics*. Barcelona: Laia, 1984.
 GARCIA BACCA, J. D. *Antropologia filosòfica contemporània*. Barcelona: Anthropos, 1982.
 HEIDEGGER, M. *Ser y tiempo*. Santiago de Chile: Editorial Universitaria, 1997.
 ----- *Kant y el problema de la metafísica*. Mèxic: FCE, 1986.
 LÖWTH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
 MARX, K. *Manuscrits econòmic-filosòfics*. Barcelona: Edicions 62, 1991.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1976.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Ètica I

Matèria: *Ètica* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Boladeras Cucurella*
 Llengua: *català* Grup: *A1*

Objectius

1. Analitzar l'experiència moral
2. Llegir algunes obres cabdals de la filosofia moral
3. Introduir l'alumnat en la terminologia i en les formes de raonament de l'àmbit de l'ètica

Temari

1. L'acció humana. Diferents tipus d'acció. Què significa *moral*? Valors i principis
2. Acció: objectius i mitjans. Causes i motivacions. Emotivitat i raonament
3. Determinisme o llibertat?
4. La recerca de la felicitat. Plaer, benestar, felicitat
5. La justícia. Pensadors clàssics i moderns. La situació contemporània

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica nicomàquea. Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos, 1985.
 BERLIN, I. *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
 BOLADERAS. *Libertad y tolerancia. Éticas para sociedades abiertas*. Edicions de la Universitat de Barcelona, 1993.
 BRANDT, R. B. *Teoría ética*. Madrid: Alianza Editorial, 1982.
 EPICUR. *Obras*. edició de M. Jufresa. Madrid: Tecnos, 1994.
 HUME, D. *Investigación sobre los principios de la moral*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa Calpe.
 MILL, J. S. *Sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
 TUGENDHAT, E. *Lecciones de ética*. Barcelona: Gedisa, 1997.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les pràctiques. Exercici de teoria al final del quadrimestre: un qüestionari breu i un comentari de text.

Ètica I

Matèria: Ètica Cicle: I
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx --
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Margarita Mauri Álvarez
 Llengua: català Grup: A2

Objectius

Introduir l'alumnat en el sistema ètic d'Aristòtil amb la finalitat que assoleixi un domini conceptual i terminològic d'aquest sistema.

Temari

1. Introducció: definició, metodologia i relació de l'ètica amb altres ciències
2. Aristòtil: la filosofia de les coses humanes
3. Ètica Nicomàquea. Llibre I
4. Ètica Nicomàquea. Llibre II
5. Ètica Nicomàquea. Llibre III
6. Ètica Nicomàquea. Llibre IV
7. Ètica Nicomàquea. Llibre V
8. Ètica Nicomàquea. Llibre VI
9. Ètica Nicomàquea. Llibre VII
10. Ètica Nicomàquea. Llibre VIII
11. Ètica Nicomàquea. Llibre IX
12. Ètica Nicomàquea. Llibre X

Classes pràctiques: lectura de l'Ètica Nicomàquea.

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Ètica a Nicòmaco*. Traducció de J. Marías. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.
 ----- *Ètica Nicomàquea*. Traducció de J. Pallí. Madrid: Gredos, 1988.
 ----- *Ètica Nicomàquea*. Traducció de J. Batalla. 2 vol. Barcelona: Fundació Bernat Metge, 1995.

Sistema d'avaluació

1. Examen final
2. Lectures obligatòries

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció en l'examen seran els següents:

1. Ús adequat de la terminologia filosòfica
2. Precisió conceptual
3. Presentació formal i ortogràfica correcta.
4. Adequació pregunta-resposta

Ètica I

Matèria: Ètica Cicle: I
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx --
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Norbert Bilbeny García
 Llengua: català Grup: B1

Temari

- * 1. Etimologia i història dels conceptes d'ètica i moral
- * 2. La distinció entre ètica i moral
- * 3. Constitució del saber pràctic i de l'objecte de l'ètica
 4. El fet de la moralitat
- * 5. L'elecció moral
- * 6. La raó pràctica
 7. La consciència moral
 8. El judici i els judicis morals
 9. La crítica escèptica dels judicis morals (Hume)
- * 10. La fal·làcia naturalista (Moore)
- * 11. El desig en l'ètica

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.

Bibliografia bàsica

- ARANGUREN, J. L. *Ètica*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
 ARISTÒTIL. *Ètica nicomàquea*. Madrid: Gredos, 1985.
 BILBENY, N. *Aproximació a la ètica*. Barcelona: Ariel, 1992.
 KANT, I. *Fonamentació de la metafísica dels costums*. Barcelona: Laia, 1984; i Madrid: Espasa-Calpe, 1995 [en castellà].
 MACINTYRE, A. *Historia de la ètica*. Barcelona: Paidós, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Ètica II

Matèria: Ètica Cicle: I
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx --
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Margarita Boladeras Cucurella
 Llengua: català Grup: A1

Objectius

1. Analitzar l'experiència moral
2. Llegir obres de la filosofia moral contemporània
3. Introduir l'alumnat en la terminologia i en les formes de raonament de l'àmbit de l'ètica contemporània

Temari

1. Coneixement científic i societat contemporània. Accions individuals i institucionals. Valors i principis institucionals. Individualisme. Ètica de la responsabilitat
2. Pluralisme, universalisme i comunitarisme
3. Ètica i identitat. L'ètica de l'autenticitat
4. Ètica i política. Principis fonamentals. Drets humans
5. Ètica comunicativa. L'ús pragmàtic, ètic i moral de la raó pràctica

Bibliografia bàsica

BOLADERAS, M. *Comunicación, ética y política*. Madrid: Tecnos, 1996.
 CAMPS, V. (ed.). *Historia de la ética*. Barcelona: Crítica, 1989. vol. 3.
 HABERMAS, J. *Conciencia moral y acción comunicativa*. Barcelona: Perúnsula, 1985.
 HELLER, A. *Ética general*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1995.
 NINO, C. S. *Ética y derechos humanos*. Barcelona: Ariel, 1989.
 POPPER, K. R. *La responsabilidad de vivir*. Barcelona: Paidós, 1995.
 RAWLS, J. *Sobre las libertades*. Barcelona: Paidós, 1990.
 TAYLOR, C. *La ética de la autenticidad*. Barcelona: Paidós, 1994.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les pràctiques. Exercici de teoria al final del quadrimestre: un qüestionari breu i un comentari de text.

Ètica II

Matèria: Ètica Cicle: I
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx --
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Margarita Mauri Álvarez
 Llengua: català Grup: A2

Objectius

Aconseguir que l'alumnat tingui una visió històrica dels principals sistemes ètics, de les preguntes a què donen resposta i de les relacions de continuïtat-oposició que mantenen entre si.

Temari

1. L'estoïcisme
2. L'epicureisme
3. Sant Agustí
4. Sant Tomàs d'Aquino
5. B. de Spinoza
6. Els sentimentalistes escocesos
7. I. Kant
8. L'utilitarisme
9. M. Scheler
10. La filosofia moral contemporània: intuicionisme, emotivisme, prescriptivisme, ètica de situació, pragmatisme, ètica dialgica, neoristolisme, l'Ethics of Care i relativisme

La història de l'ètica moderna i contemporània es podrà complementar amb l'exposició de Schopenhauer, Kierkegaard, Nietzsche i Sartre que es fa a l'assignatura optativa de Teories Ètiques II.

Classes pràctiques: lectura de textos dels autors inclosos en el programa.

Bibliografia bàsica

FOOT, P. *Teorías sobre ética*. Madrid: FCE, 1974.
 HUDSON, W. D. *La filosofía moral contemporánea*. Madrid: Alianza Editorial, 1974.
 LE SENNE, R. *Tratado de moral general*. Madrid: Gredos, 1973.
 MACINTYRE, A. *Historia de la ética*. Barcelona: Paidós, 1988.

Sistema d'avaluació

1. Examen final
2. Treball

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció de l'examen seran els següents:

1. Expressió clara, acurada i precisa
2. Ús del vocabulari propi de cada autor
3. Adequació pregunta-resposta
4. Presentació formal i ortogràfica correcta

Ètica II

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professora: Norbert Bilbeny García
Llengua: català **Grup:** B1

Temari

- * 1. El deure moral. Obligació moral i legal
- * 2. Les regles morals: estructura
- 3. Les regles morals: formació psicològica i social
- * 4. Màximes i lleis. L'imperatiu categòric
- 5. L'autonomia moral
- 6. L'heteronomia moral
- * 7. El concepte de *bé moral*
- 8. El que és bo des de la perspectiva de la perfecció (Plató)
- * 9. El que és bo des de la perspectiva de la felicitat (Aristòtil, Mill)
- * 10. El que és bo des de la perspectiva de l'autonomia (Kant)
- 11. La llibertat

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica Nicomàquea*. Madrid: Gredos, 1985.
 ARANGUREN, J. L. *Ètica*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
 BILBENY, N. *Aproximació a la ètica*. Barcelona: Ariel, 1992.
 KANT, I. *Fundamentació de la metafísica dels costums*. Barcelona: Laja, 1984; i Madrid: Espasa-Calpe, 1995 [en castellà].
 MACINTYRE, A. *Historia de la Ètica*. Barcelona: Paidós, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Introducció a la Lògica I

Matèria: Lògica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professora: C. Badesa (A1), I. Jané (A2), J. Macià (B1)
Llengua: castellà (A1), català (A2 i B1) **Grup:** A1, A2 i B1

Objectius

El curs té dues parts. En la primera s'exposa el fragment més bàsic de la lògica clàssica: la lògica d'enunciats. En la segona s'introdueix l'àlgebra elemental de conjunts i les aplicacions a la lògica.

Temari

1. Introducció
2. La lògica d'enunciats: sintaxi
3. La lògica d'enunciats: semàntica
4. Àlgebra elemental de conjunts
5. Raonaments sil·logístics

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Introducció a la Lògica II

Matèria: Lògica **Cicle:** 1
Tipus: troncal **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: C. Badesa (A1), I. Jané (A2), J. Macià (B1)
Llengua: castellà (A1), català (A2 i B1) **Grup:** A1, A2 i B1

Objectius

El curs consisteix en una introducció a la lògica de primer ordre. Prèviament es desenvolupen els conceptes bàsics necessaris de teoria de conjunts: relacions i funcions.

Temari

1. Introducció
2. Relacions i funcions
3. La lògica de primer ordre: sintaxi
4. La lògica de primer ordre: semàntica

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia del Llenguatge I

Matèria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** 1
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: R. Cirera (A1), M. Pérez Otero (B1)
Llengua: català (A1), castellà (B1) **Grup:** A1 i B1

Objectius

Es pretén que l'alumnat adquireixi certes nocions bàsiques de la disciplina, per tal d'entrar en contacte amb les tesis sobre filosofia del llenguatge que apareixen en els escrits de Frege i Russell.

Temari

1. Conceptes bàsics
 - a) Exemplar i tipus
 - b) Oració, enunciat i proposició
 - c) Sintaxi, semàntica i pragmàtica
 - d) Ús i esment d'expressions
2. Frege
 - a) Noció fregeana de veritat analítica
 - b) L'anàlisi funcional
 - c) Sentit i referència
 - Sentit i referència de termes singulars
 - Sentit i referència d'enunciats
 - Contextos opacs
3. Russell
 - a) La naturalesa de les proposicions
 - b) La teoria de les descripcions
 - c) Coneixement directe i coneixement per descripció
 - d) Usos atributiu i referencial de les descripcions definides
4. Teoria causal de la referència
 - a) La crítica de Kripke a la teoria descriptiva dels noms propis
 - b) Termes de gènere natural

Bibliografia bàsica

ACERO, J. J. *Filosofia y análisis del lenguaje*. Madrid: Cincel, 1985.
 ACERO, J. J.; BUSTOS, E.; QUESADA, D. *Introducción a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1982.
 FREGE, G. «Sobre sentido y referencia» [1892]. A: *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971; i també a: *Escritos filosóficos*. Barcelona: Crítica, 1996; i a: Valdés (ed.).
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 HIERRO, S.; PESCADOR, J. *Principios de filosofía del lenguaje*. Madrid: AU Textos, 1985.
 KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad* (1972). Mèxic: UNAM, 1985. [Traducció de l'original *Naming and Necessity*. Harvard: Harvard U. P., 1980].
 PUTNAM, H. «El significado de "significado"» [1975]. A: Valdés (ed.)

- RUSSELL, B. «Sobre la denotación» [1905]. A: *Lógica y conocimiento*. Madrid: Taurus, 1981.
 ----- «Conocimiento directo y conocimiento por descripción». A: *Los problemas de la filosofía*. Barcelona: Labor, 1986. [1912]
 ----- «Descripciones» [1919]. A: Valdés (ed.).
 SEARLE, J. R. «Nombres propios y descripciones» [1967]. A: Valdés (ed.).
 STRAWSON, P. F. «Sobre el referir» [1950]. A: Valdés (ed.).
 VALDES, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.

Sistema d'avaluació

Exercicis breus durant el curs i examen final.

Filosofia del Llenguatge I

Màteria:	Filosofia del Llenguatge			Cicle:	I	
Tipus:	troncal	Crèdits:	6	Període lectiu:	1r semestre	
Hores setmanals:	Teòriques 3	Pràctiques	→	Despatx	1	
Departament:	Lògica, Història i Filosofia de la Ciència					
Professorat:	Manuel Campos Havidich					
Llengua:	català				Grup:	A2

Objectius

Es pretén que l'alumnat adquireixi certes nocions bàsiques de la disciplina, per tal d'entrar en contacte amb les tesis sobre filosofia del llenguatge que apareixen en els escrits de Frege i Russell.

Temari

1. Conceptes bàsics
 - a) Exemplar i tipus
 - b) Oració, enunciat i proposició
 - c) Sintaxi, semàntica i pragmàtica
 - d) Ús i esment d'expressions
2. Frege
 - a) Noció fregeana de veritat analítica
 - b) Objecte i funció
 - c) Sentit i referència
 - Sentit i referència de termes singulars
 - Sentit i referència d'enunciats
 - Contextos opacs
3. Russell
 - a) La naturalesa de la proposició
 - b) La teoria de les descripcions
 - c) Coneixement directe i coneixement per descripció
4. Teoria causal de la referència
 - a) La crítica de Kripke a la teoria descriptiva dels noms propis
 - b) Termes de gènere natural

Bibliografia bàsica

- FREGE, G. «Sobre sentido y referencia» [1892]. A: Frege, G. *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971; i també a: Valdés (ed.).
 ----- «Función y concepto» [1892]. A: Frege, G. *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971.
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad* [1972]. Mèxic: UNAM, 1985 [Traducció de l'original *Naming and Necessity*. Harvard: Harvard U.P., 1980].
 PUTNAM, H. «El significado de "significado"» [1975]. A: Valdés (ed.).
 RUSSELL, B. «Sobre la denotación» [1905]. A: *Lógica y conocimiento*. Madrid: Taurus, 1981.
 ----- «Conocimiento directo y conocimiento por descripción» [1912]. A: *Los problemas de la filosofía*. Barcelona: Labor, 1986.
 ----- «Descripciones» [1919]. A: Valdés (ed.).

SEARLE, J. R. «Nombres propios y descripciones» [1967]. A: Valdés (ed.). VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Codi: 111007 1

Filosofia del Llenguatge II

Màteria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx I
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Pérez Otero
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Objectius

Aquest segon semestre consistirà en una introducció a les idees de diferents filòsofs que, en les seves reflexions sobre la naturalesa del significat, han assenyalat, des de posicions diverses, els vincles entre llenguatge i conducta humana.

Temari

1. El significat com a ús en el segon Wittgenstein
 - a) La concepció mentalista del significat
 - b) Normativitat i concordança amb regles
2. Quine
 - a) La distinció analític/sintètic
 - b) Verificacionisme i holisme
 - c) Indeterminació de la traducció radical
3. Intenció i significat: el programa de Grice
 - a) Significat ocasional del parlant
 - b) La convencionalitat del llenguatge
 - c) Implicatures conversacionals

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.
ACERO, J. J.; BUSTOS, E.; QUESADA, D. *Introducción a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1982.
GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
GRICE, H. P. «Las intenciones y el significado del hablante» [1969]. A: Valdés (ed.).
----- «Lógica y conversación» [1975]. A: Valdés (ed.).
HIERRO, S.; PESCADOR, J. *Principios de filosofía del lenguaje*. Madrid: Alianza Universidad Textos, 1985.
KENNY, A. *Wittgenstein*. Madrid: AU, 1982. [1972].
LEWIS, D. «Lenguas, lenguaje y gramática» [1974]. A: HARMAN, G. (ed.). *Sobre Noam Chomsky: Ensayos críticos*. Madrid: Alianza Universidad, 1981.
QUINE, W. O. «Dos dogmas del empirismo» [1953]. A: Valdés (ed.).
----- «Significado y traducción» [1959]. A: Valdés (ed.).
----- *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968 [1960].
----- *La búsqueda de la verdad*. Barcelona: Crítica, 1992 [1990].
VALDÉS, L. M. (ed.) *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.
WITTGENSTEIN, L. *Investigaciones filosóficas*. Madrid, Crítica, 1988 [1953].
----- *Los cuadernos azul y marrón*. Madrid: Tecnos, 1968 [1958].

Filosofia del Llenguatge II

Matèria:	Filosofia del Llenguatge			Cicle:	I	
Tipus:	troncal	Crèdits:	6	Període lectiu:	2n semestre	
Hores setmanals:	Teòriques 3	Pràctiques	-	Despatx	1	
Departament:	Lògica, Història i Filosofia de la Ciència					
Professorat:	Josep Macià Fàbrega					
Llengua:	català				Grup:	A2

Objectius

Aquest segon semestre consistirà en una introducció a les idees de diferents filòsofs que, en les seves reflexions sobre la naturalesa del significat, han assenyalat, des de posicions diverses, els vincles entre llenguatge i conducta humana.

Temari

1. El significat com a ús en el segon Wittgenstein
 - a) La concepció mentalista del significat
 - b) Normativitat i concordança amb regles
2. Quine
 - a) La distinció analític/sintètic
 - b) Verificacionisme i holisme
 - c) Indeterminació de la traducció radical
3. Intenció i significat: el programa de Grice
 - a) Significat ocasional del parlant
 - b) La convencionalitat del llenguatge
 - c) Implicatures conversacionals

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Filosofia y análisis del lenguaje*. Madrid: Cincel, 1985.
 ----- *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.
 ACERO, J. J.; BUSTOS, E.; QUESADA, D. *Introducción a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1982.
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 GRICE, H. P. «Las intenciones y el significado del hablante». A: Valdés (ed.), 1969.
 ----- «Lógica y conversación». A: Valdés (ed.).
 HIERRO, S.; PESCADOR, J. *Principios de la filosofía del lenguaje*. Madrid: Alianza Universidad Textos, 1985.
 KUTSCHERA, F. V. *Filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1979 [1971].
 LEWIS, D. «Lenguas, lenguaje y gramática» [1974]. A: HARMAN, G. (ed.). *Sobre Noam Chomsky: Ensayos críticos*. Madrid: Alianza Universidad.
 QUINE, W. O. «Dos dogmas del empirismo» [1953]. A: QUINE, W. O. *Desde un punto de vista lógico*. Barcelona: Orbis, 1984; també A: Valdés (ed.).
 ----- «Significado y traducción» [1959]. A: Valdés (ed.).
 ----- *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968 [1960].
 VALDÉS, L. M. (ed.) *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.
 WITTGENSTEIN, L. *Investigaciones filosóficas*, Madrid, Crítica, 1988 [1953].
 ----- *Los cuadernos azul y marrón*. Madrid: Tecnos, 1968 [1958].

Sistema d'avaluació

Exercicis al llarg del curs i examen final.

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: Història de la Filosofia Cicle: I
Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Antonio Alegre Gorri
Llengua: castellà Grup: A1

Temari

En aquest curs s'estudiarà el pensament prepolític (el denominat pensament mític), el naixement de la polis i el naixement consegüent de la filosofia al voltant del tema de l'*arkhé* de la *physis* i l'inici de la gran cadena de l'ésser. S'estudiaran els filòsofs presocràtics, amb especial atenció als pitagòrics, els jònics, Heràclit, Parmènides, els atomistes, Empèdocles, Anaxàgores, la sofística i Sòcrates, amb referències intenses a la tragèdia atica. Però s'estudiarà especialment el pensament de Plató en tots els seus vessants: històric, universal, filosòfic, dialèctic i mític. Es treballarà amb fonts directes i s'ensenyarà a l'alumnat a realitzar treballs d'investigació. Les pràctiques consistiran en la lectura del diàleg platònic *Sofista*.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos.----- *De Anima*. Madrid: Gredos.DIOGENES LAERCI. *Las vidas de los filósofos ilustres*. 2 vol. Barcelona: Iberia, i Barcelona: Laia, 1981.KIRK, G. S.; RAVEN, E. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1983.PIQUÉ ANGORDANS. *Sofistas, testimonios y fragmentos*. Barcelona: Bruguera, 1987.PLATÓ. *Tots els diàlegs*. Edicions de Gredos, IEC, Bernat Metge.

TRAGÈDIES. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].

UNTERSTEINER, M. *Sofisti: testimonianze e frammenti*. Florència: La Nuova Italia, 1967.

2. Bibliografia secundària

ALEGRÉ GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.----- *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.----- *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, ICE, 1983.AMSTRONG, A. H. *Introducción a la filosofía antigua*. Buenos Aires: EUDEBA, 1983.BRUN, J. *Platón y la Academia*. Barcelona: Paidós, 1992.GUTHRIE. *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].JAEGER, W. *Paideia*. Mèxic: FCE, 1981.DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de la filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Trotta, 1996.DIVERSOS AUTORS. *Los filósofos y sus filosofías*. Barcelona: Vicens Vives, 1976, vol. I.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: <i>I</i>
Tipus: <i>troncal</i>	Crèdits: <i>6</i>
Hores setmanals: <i>Teòriques 3</i>	Pràctiques 1
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>	Despatx: <i>-</i>
Professorat: <i>Miguel Candel Sanmartín</i>	
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>A2</i>

Temari

L'objecte del curs serà l'estudi dels orígens del pensament racional a Grècia, a través d'un procés d'allunyament progressiu de les explicacions míticoreligioses que l'ésser humà primitiu dona dels fenòmens naturals i de les societats humanes. Les dues grans etapes d'aquest procés són les recorregudes, successivament, per les teories cosmològiques dels anomenats presocràtics i per les reflexions eticopolítiques dels sofistes, dels quals es destaquen i als quals s'oposen finalment les diverses escoles nascudes del magisteri de Sòcrates, amb la figura capdavantera de Plató com a vertader *pare de la filosofia*. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi i el comentari dels textos de lectura obligatòria que s'indiquen al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

PRESOCRÀTICS. *Los filósofos presocráticos*. 3 vol. Traduccions i comentaris de Conrad Eggers Lan i altres. Madrid: Gredos, 1978-1980.

----- *Los filósofos presocráticos*. *Fragments escollits i comentats* per G. S. Kirk i J. E. Raven. Madrid: Gredos, 1994 [texts grecs i traducció castellana].

SOFISTES. *Sofisti. Frammenti e testimonianze*. 3 vol. Ed. i trad. de M. Untersteiner. Florència: La Nuova Italia, 1949.

----- *Protágoras y Gorgias. Fragmentos y testimonios*. Barcelona: Orbis, 1984.

----- *Protágoras de Abdera. Dissoi Logoi. Textos relativistas*. Trad. i coment. de José Solana Dueso. Madrid: Akal, 1996.

PLATÓ. *Diálogos*. 6 vol. Madrid: Gredos [texts grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].

----- *Diàlegs*. 17 vol. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Ed. Alpha. (Col·lecció C.G.L.) [edició incompleta].

2. Bibliografia secundària

ANNAS, J. *An introduction to Plato's Republic*. Oxford University Press, 1981.

BARNES, J. *Los presocráticos*. Madrid: Cátedra, 1992.

BENSON, H. H. (coord.). *Essays on the Philosophy of Socrates*. Oxford: University Press, 1992.

BRAGUE, R. *Du temps chez Platon et Aristote*. París: PUF, 1981.

BUENO, G. *La metafísica presocrática*. Oviedo: Pentalfa, 1974.

CANTO-SPERBER, M. (coord.). *Les paradoxes de la connaissance*. París: Odile Jacob, 1991.

CAPELLE, W. *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1972.*

CASSEN, B. *L'effet sophistique*. París: Gallimard, 1995.

COLLI, G. *La sabiduría griega*. Madrid: Trotta, 1995.

CORNFORD, F. M. *Platón y Parménides*. Madrid: Visor, 1989.

----- *Principium sapientiae*. Madrid: Visor, 1985.

DUPRÉEL, E. *Les sophistes*. Neuchâtel: Du Griffon, 1948.

GARCÍA GUAL, C. (coord.) *Historia de la filosofía antigua*. Enciclopedia Iberoamericana de Filosofía, vol. 14. Madrid: Trotta, 1997.*

GIGON, O. *Los orígenes de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1971.

GÓMEZ-LOBO, A. *La ética de Sócrates*. Mèxic: FCE, 1989.

GUTHRIE, W. K. C. *Historia de la filosofía griega*. 6 vol. Madrid: Gredos, 1984-1993.*

IRWIN, T. *Plato's Moral Theory*. 6a ed. Oxford: Clarendon, 1991.

KOBUSCH, T. BURKHARDT, M. (coord.). *Platon. Seine Dialoge in der Sicht neuer Forschungen*. Darmstadt: WBG, 1996.

LLEDÓ, E. *La memoria del Logos*. Madrid: Taurus, 1984.

LLOYD, G. E. R. *Polaridad y analogía*. Madrid: Taurus, 1987.

MARTÍNEZ MARZOA, F. *Ser y diálogo. Leer a Platón*. Madrid: Istmo, 1996.

MONTET, D. *Les traits de l'être. Essai sur l'ontologie platonicienne*. Grenoble: Millon, 1990.

MONTSERRAT, J. *Platón. De la perplejidad al sistema*. Barcelona: Ariel, 1995.

NILSSON, M. P. *Historia de la religiosidad griega*. Madrid: Gredos, 1970.

PHILONENKO, A. *Leçons platoniciennes*. París: Les Belles Lettres, 1997.

SALLIS, J. *Being and Logos. Ready the Platonic Dialogues*. 3a ed. Bloomington: Indiana University Press, 1996.

SCHUHL, P. M. *Études platoniciennes*. París: PUF, 1960.

VANDER WAERDT, P. A. (coord.). *The Socratic Movement*. Ithaca (NY): Cornell University Press, 1994.

VERNANT, J. P. *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*. Barcelona: Ariel, 1983.

VLASTOS, G. *Socrates Ironist and moral philosopher*. Cambridge: University Press, 1991.

(*) Obres de referència també per a Història de la Filosofia Antiga II.

Sistema d'avaluació

És condició indispensable per seguir el curs conèixer l'alfabet grec (no necessàriament la llengua grega).

Lectures obligatòries:

PRESOCRÀTICS: tots els fragments d'Heràclit, Parmènides, Melissos, Empèdocles, Anaxàgores, Leucip i Demòcrit. PLATÓ: *Gòrgies*, *República* i *Timeu*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Isabel Méndez Lloret*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Temari

Des del pensament prepolític fins a Plató (exclòs Plató), analitzar l'origen del pensament com a proposta política, mitjançant la lectura directa de les fonts.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 DIOGENES LAERTI. *Vidas de filósofos*. 2 vol. Barcelona: Iberia, 1962.
 KIRK, G. S.; RAVEN, E.; SCHOFIELD, M. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1987.
 PLATO. *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1981.

2. Estudis
 Es donaran a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *troncal* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Alegre Gorri*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Temari

L'objecte del curs serà, com a continuació d'Història de la Filosofia Antiga I, l'adquisició d'un coneixement global del desenvolupament del pensament posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors en els quals es posarà més atenció seran: Aristòtil, Epicur, els diversos representants de la tradició estoica grega, Seneca i els neoplatònics. L'estudi d'aquests autors no es limitarà només a l'anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics davant de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques se centraran en el comentari del text aristotèlic *Metafísica*.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 ARISTÒTIL. *Metafísica. Acerca de la generación y la corrupción. Acerca del alma. Tratados de lógica (Organon) I i II*. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
 ESTOICS. *Stoicorum veterum fragmenta*. Edició de Hans von Arnim. 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 [grec-alemany].
 EPICUR. *Opere*. Edició de Graziano Arrighetti. Torí: Einaudi, 1960 [grec-italià] i 1967 [italià].
 ----- *Lettres et maximes*. Edició de Marcel Conche. 3a edició. París: PUF, 1992 [grec-francès].
 LUCRECI. *De la naturaleza*. Versió de l'abat Marchena. Madrid: Ciencia Nueva, 1968.
 ----- *De la nature*. Edició de José Kany-Turpin. París: Aubier, 1993 [llatí-francès].
 SENECA. *Diàlegs De vita beata, De constantia sapientis i De tranquillitate animi*. París: Les Belles Lettres, 1965, 1966 [llatí-francès].
 AUTORS HEL·LENÍSTICS en general (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. Edició traduïda i comentada d'A. A. Long i D. N. Sedley. 2 vol. Cambridge: Univ. Press, 1995 [grec/llatí-anglès].
2. Bibliografia secundària
 ALEGRE, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
 ----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 ----- *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
 ----- *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, ICE, 1983.
 AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Madrid: Taurus, 1981.
 ----- *La prudence chez Aristote*. París: PUF, 1963.
 GARCÍA GUAL, C.; IMAZ, M. J. *La filosofía helenística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.
 Enciclopedia Iberoamericana de filosofía: *Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Trotta, 1996.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: I
Tipus: <i>troncal</i>	Crèdits: 6
Període lectiu: <i>2n semestre</i>	
Hores setmanals: <i>Teòriques 3</i>	<i>Pràctiques 1</i>
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>	
Professorat: <i>Miguel Candel Sanmartín</i>	
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: A2

Temari

L'objecte del curs serà, en continuïtat amb Història de la Filosofia Antiga I, l'adquisició d'un coneixement global del desenvolupament del pensament antic posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors més treballats seran: Aristòtil, Epicur, els estoics antics, Sext Empíric i Plotí. L'estudi d'aquests autors no es limitarà a la mera anàlisi historico-filològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics a la llum de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi d'alguns texts de lectura obligatòria indicats al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

- ARISTÒTIL. *Metafísica, Física, Acerca del cielo - Meteorològics, Acerca del alma, Tratados de lógica (Órganon) I i II, Ètica Nicomàquia - Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos [Texts grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
- *Ètica a Nicòmaco*. Ed. de M. Araujo i J. Marías. 4a ed. Madrid: CEC, 1985 [grec-castellà].
- AUTORS HEL·LENÍSTICS (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. Ed., trad. i coment. d'A. A. Long i D. N. Sedley. 2 vol. Cambridge: Univ. Press, 1995 [grec/llatí-anglès].
- ESTOICS. *Stoicorum veterum fragmenta*. Ed. de Hans von Arnim. 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 [grec-alemany].
- ÈPICUR. *Opere*. Ed. de Graziano Arrighetti. Torí: Einaudi, 1960 [grec-italià] y 1867 [italià].
- *Lettres et maximes*. Ed. de Marcel Conche. 3a ed. París: PUF, 1992 [grec-francès].
- *Obras*. Introducció, traducció i notes de Montserrat Jufresa. Madrid: Tecnos, 1994.
- *Lletres*. Ed. i traducció de Montserrat Jufresa. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Alpha. (Col·lecció dels Clàssics Grecs i Llatins, 192)
- LÚCRECI. *De la naturaleza*. Versió de l'abat Marchena. Madrid: Ciencia Nueva, 1968.
- *De la natura*. Ed. i trad. de Joaquim Balcells. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Alpha. (Col·lecció dels Clàssics Grecs i Llatins, 1 i 31).
- *De la nature*. Ed. de José Kany-Turpin. París: Aubier, 1993 [llatí-francès].
- PLOTÍ. *Enéadas*. 2 vol. Madrid: Gredos, 1982, 1985 [els texts grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts].
- POSIDONI. *Testimonia and fragments*. Ed. de L. Edelstein i J. G. Kidd. 2 vol. Cambridge (Mass.): Univ. Press, 1989 [grec-anglès].
- PROCLE. *Théologie platonicienne*. Ed. i trad. de H. D. Saffrey i L. G. Westerink. 6 vol. París: Les Belles Lettres, 1968-1987 [grec-francès].
- SEXT EMPÍRIC. *Esbozos pirrónicos*. Introducció traducció i notes d'Antonio Gallego i Teresa Muñoz. Madrid: Gredos, 1993.

2. Bibliografia secundària

- AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristòteles*. Madrid: Taurus, 1981.
- *La prudència en Aristòteles*. Barcelona: Crítica, 1999.
- BERTI, E. *Aristotele: dalla dialettica alla filosofia prima*. Pàdua: CEDAM, 1977.
- BRUN, J. *Aristòteles y el Liceo*. Barcelona: Paidós, 1992.
- COMBES, J. *Études néoplatoniciennes*. Grenoble: Millon, 1989.
- FARRINGTON, B. *La rebelión de Epicuro*. Barcelona: Laia, 1974.
- GARCÍA GUAL, C. *Epicuro*. 5a ed. Madrid: Alianza, 1993.
- GARCÍA GUAL, C.; ACOSTA, E. *Ética de Epicuro. La génesis de una moral utilitaria*. Barcelona: Barral, 1974. [grec-castellà].
- GARCÍA GUAL, C.; IMAZ, M. J. *La filosofía helenística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.
- GÓMEZ-PIN, V. *El orden aristotélico*. Barcelona: Ariel, 1984.
- GRANGER, G. G. *La théorie aristotélicienne de la science*. París: Aubier, 1976.
- HELLER, A. *Aristòteles y el mundo antiguo*. Barcelona: Península, 1983.
- LE BLOND, J. M. *Logique et méthode chez Aristote*. 3a ed. París: Vrin, 1973.
- LLOYD, A. C. *The Anatomy of Neoplatonism*. Oxford: Clarendon, 1990.
- LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Alianza, 1984.
- LUKASIEWICZ, J. *La silogística de Aristòteles desde el punto de vista de la lógica formal moderna*. Madrid: Tecnos, 1977.
- MANSION, A. *Introduction à la physique aristotélicienne*. Lovaina: ISPh., 1967 (reimpr.).
- MATES, B. *Lógica de los estoicos*. Madrid: Tecnos, 1985.
- MOSTERÍN, J. «Aristòteles». A: *Historia de la filosofía*. Madrid: Alianza Editorial, 1984, vol. IV.
- PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.
- PUNTE OJEA, G. *Ideología e historia. El fenómeno estoico en la sociedad antigua*. Madrid: Siglo XXI, 1974.
- QUERALTÓ, R. J. *Naturaleza y finalidad en Aristòteles*. Sevilla: Ed. de la Universidad, 1983.
- RIST, J. M. *La filosofía estoica*. Barcelona: Crítica, 1995.
- VEGA RENÓN, L. *La trama de la demostración*. Madrid: Alianza Universidad, 1990.
- ZINTZEN, C. (coord.). *Die Philosophie des Neuplatonismus*. Darmstadt: WBG, 1977.

Sistema d'avaluació

Lectures obligatòries (es realitzarà un exercici puntuable sobre cada una):

ARISTÒTIL, *Categories, Metafísica (llibres I, IV, VII i XII), Física (llibres I-III), De l'ànima (llibre III), Ètica nicomàquia (llibres I-III, VI i IX)*. ÈPICUR, *Lletres a Heròdot, Pitòcles i Meneceu, Màximes capitals*. SEXT EMPÍRIC, *Esbozos pirrónicos (llibre I)*. PLOTÍ, *Enèada primera*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga II

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Isabel Méndez Lloret*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Temari

S'estudiarà Plató i Aristòtil com a canalitzadors de la filosofia presocràtica i de la platònica i com a reformuladors dels problemes filosòfics fonamentals. D'igual manera, es tractaran la filosofia hel·lenística, el medioplatonisme i el neoplatonisme.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.

SEXT EMPÍRIC. *Esbozos pirrónicos*. Madrid: Gredos, 1993.

EPICUR. *Ètica*.

(Es completarà a classe).

2. Estudis

Es donaran a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Moderna I

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *7,5* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *J. M. Bech (A1), S. Turró (A2) i G. Mayos (B1)*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1, A2 i B1*

Objectius

En aquest primer semestre es tractarà la filosofia del segle XVII i de la Il·lustració, tot centrant el desenvolupament especialment en els autors continentals del segle XVII.

Temari

1. L'origen de la modernitat: Descartes
2. El llegat del cartesianisme
3. Spinoza
4. Leibniz
5. La Il·lustració: Hume

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Filosofia de la Il·lustración*. Mèxic: FCE, 1972.

----- *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. I i II.

FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. I-IV i X.

HAZARD, P. *La crisis de la conciencia europea*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.

----- *El pensamiento europeo en el s. XVIII*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.

HEIMSOETH, H. *La metafísica moderna*. Madrid: Revista de Occidente, 1966.

MORRIS, C. R. *Locke, Berkeley, Hume*. Oxford University Press, 1937.

RODIS-LEWIS, G. *Descartes y el racionalismo*. Barcelona: Oikos-Tau, 1971.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Història de la Filosofia Moderna IIMàteria: *Història de la Filosofia*Cicle: *I*Tipus: *troncal* Crèdits: *7,5* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *J. M. Bech (A1), G. Mayos (A2 i B1)*Llengua: *català*Grup: *A1, A2 i B1***Objectius**

En aquest semestre es tractarà la filosofia del segle XIX a partir del replantejament impulsat pel críticisme de Kant. El desenvolupament del pensament clàssic alemany serà el centre de gravetat del curs.

Temari

1. La filosofia transcendental: Kant
2. Gènesi de l'idealisme en Fichte i Schelling
3. El projecte especulatiu de Hegel
4. Crisi i crítics de l'idealisme

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. III.
- COLOMER, E. *El pensamiento alemán de Kant a Heidegger*. Barcelona: Herder, 1986-1990, vol. I i II.
- DELBOS, V. *De Kant aux postkantians*. París: Montaigne, 1940.
- DUQUE, F. *Historia de la filosofía moderna (pensamiento crítico)*. Madrid: Akal, 1998.
- FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. VI-IX.
- HARTMANN, N. *La filosofía del idealismo alemán*. Buenos Aires: Sudamericana, 1960.
- LÖWTH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
- MARCUSE, H. *Razón y revolución*. Madrid: Alianza Editorial, 1971.
- RIVELAYGUE, J. *Leçons sur la métaphysique allemande*. París: Grasset, 1994.
- SCHNÄDELBACH, H. *La filosofía en Alemania: 1831-1933*. Madrid: Cátedra, 1991.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Teoria del Coneixement IMàteria: *Teoria del Coneixement*Cicle: *I*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Manuel García de la Mora*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Objectius**

Oferir una introducció general històrica i sistemàtica als problemes bàsics del coneixement.

Temari

1. Plantejament general i situació històrica
2. Fenomenologia i ontologia del coneixement
3. Condicions, abast, límits, mètodes i aporètica del conèixer
4. Problemàtica de la veritat, de la certesa i de l'objectivitat

Bibliografia bàsica

- ALEJANDRO, J. M. *Gnoseología*. Madrid: BAC, 1969.
- ARCE, J. L. *Teoría del conocimiento*. Madrid: Síntesis, 1999.
- HARTMANN, N. *Metafísica del conocimiento*. Barcelona: Herder, 1988.
- VAN STEENBERGHEM. *Epistemología*. Madrid: Gredos, 1956.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i un examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement I

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** - **Despatx** 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: José Luis Arce Carrascoso
Llengua: castellà **Grup:** A2

Objectius

Oferir una introducció general als problemes bàsics de la teoria del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. Plantejament general de la filosofia del coneixement
2. Teoria del coneixement, lògica i psicologia
3. La naturalesa del coneixement. Dos models hermenèutics: Aristòtil i Kant
4. Coneixement, consciència i subjectivitat

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Teoria del conocimiento (Sujeto, lenguaje, mundo)*. Madrid: Cincel, 1999.
 RABADE, S. *Estructura del conocer humano*. Madrid: G. del Toro, 1969.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement I

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** - **Despatx** 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Josep M. Romero i Baró
Llengua: castellà **Grup:** B1

Objectius

Presentar algunes claus del platonisme a l'alumnat i, després, introduir-lo en la problemàtica del coneixement a partir dels plantejaments aristotèlics.

Temari

1. El món de les idees al *Fedre* i el coneixement com a anamnesi al *Menó* de Plató
2. La triple correlació ànima-polis en la *República* platònica
3. El concepte d'*ànima* en Aristòtil. Vida vegetativa, vida sensitiva i vida racional
4. El coneixement en Aristòtil com a procés des de la sensació fins a la intel·lecció
5. Abstracció i analogia. La matemàtica i la física com a coneixements en Aristòtil i en Kant

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Teoria del conocimiento*. Madrid: Cincel, 1999.
 ARISTÒTIL. *Sobre el alma*. Madrid: Gredos, 1978.
 ----- *Psicología*. Barcelona: Laia, 1981.
 ----- *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 CANALS VIDAL, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara, 1994.
 PLATÓ. *Fedro, Menón, República*. Madrid: Gredos, 1992, vol. 2, 3 i 4.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement IIMatèria: *Teoria del Coneixement*Cicle: *I*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Manuel García de la Mora*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Objectius**

Iniciar en la problemàtica epistemològica.

Temari

1. Examen de les principals posicions i doctrines epistemològiques
2. Mètodes i procediments crítics en l'epistemologia actual
3. Nocions de sociologia del coneixement científic
4. Ciència i llenguatges
5. Filosofia, ciència i hermenèutica
6. Vers un realisme crític integral

Bibliografia bàsica

GADAMER, H. G. *Verdad y método*. Salamanca: Sígueme, 1996.
 HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas*. Barcelona: Crítica, 1991.
 SCHEBLER, M. *Conocimiento y trabajo*. Buenos Aires: Nova, 1969.
 NEWTON-SMITH, W. H. *La racionalidad de la ciencia*. Barcelona: Paidós, 1987.
 FLAGET, J. *Introducción a la epistemología genética*. Buenos Aires: Paidós, 1979.
 POPPER, K. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Teknos, 1985.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Teoria del Coneixement IIMatèria: *Tsoria del Coneixement*Cicle: *I*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*Llengua: *castellà*Grup: *A2***Objectius**

Ofèrir una introducció general als problemes bàsics de la teoria del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. A priori i objectivitat en el coneixement humà
2. Experiència, percepció i coneixement del món extern
3. El problema del coneixement del jo
4. El problema de la intuïció
5. Els límits del coneixement i el problema de l'irracional

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Teoría del conocimiento*. Madrid: Cincel, 1999.
 RABADE, S. *Experiencia, cuerpo y conocimiento*. Madrid: CSIC, 1989.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement II

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Jordi Sales i Coderch
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

Analitzar els termes que han caracteritzat la descripció del subjecte cognoscent i la diversitat de les seves capacitats.

Temari

Ànima, mens, cogito, subjecte transcendent, el jo idealista, el *geist*, el jo fenomenològic, el *Dasein* heideggerià. La distinció entre sensibilitat, imaginació, enteniment i raó. La distinció entre voluntat d'encert i d'aclariment, la recerca progressiva de comprensió.

Bibliografia bàsica

SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.

Sistema d'avaluació

Tres comentaris de text i una breu memòria de cinc planes sobre el conjunt del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Filosofia de la Cultura I

Matèria: Antropologia **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Albert Bidon-Chanal Gelonch
Llengua: català **Grup:** A1 i B1

Objectius

L'objectiu del curs es focalitza en el debat contemporani al voltant del concepte de progrés. En particular, en la tradició que vincula aquest concepte amb les explicacions científiques proposades per definir l'home com a ésser viu.

Temari

1. El concepte de progrés en les històries del món viu
 - a) El fixisme continuista del període mecanicista: teories de la preformació i la preexistència
 - b) El concepte d'organització i el naixement de la biologia com a ciència natural
 - c) Les teories transformistes i el lloc de l'home a la natura
2. El *progressionisme* de J. B. Lamarck
3. La *revolució darwinista?*. Darwin i el progrés
4. El qüestionament contemporani del progrés biològic
 - a) Neodarwinisme i teoria sintètica
 - b) L'anàlisi de les *tendències*
5. La crisi postmoderna i el concepte de progrés

Bibliografia bàsica

AGUSTI, J. et al. *El progreso ¿Un concepto acabado o emergente?*. Barcelona: Tusquets, 1998. (Metatemas, 52).
 GOULD, S. J. *La grandeza de la vida*. Barcelona: Crítica, 1997.
 JACOB, F. *La logique du vivant*. París: Gallimard, 1970.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Filosofia de la Cultura IIMatèria: *Antropologia*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Jaume Mascaró Pons*Llengua: *català*Grup: *A1 i B1***Objectius**

L'objectiu del curs és proporcionar un coneixement de la dinàmica de la cultura en relació amb els grans nuclis de debat sobre qüestions biològiques, lingüístiques i sociològiques.

Temari

1. Ciències de l'home i coneixement de l'home
 - a) Els sentits del terme *cultura*: individu, grup, espècie
 - b) Els punts de vista: explicació subjectiva i explicació objectiva
 - c) La xarxa dels sabers: les ciències humanes
 - d) Els pre-judicis: antropocentrisme, etnocentrisme, egocentrisme
2. Natura/cultura
 - a) El debat de l'origen: continuïtat/discontinuitat
 - b) Les fonts de la conducta: membra genètica/membra nerviosa
 - c) La qüestió de les conductes innates: etologia i sociobiologia
 - d) La funció biològica de la cultura
 - e) Evolució biològica i evolució cultural
3. Cultura i comunicació
 - a) La cultura com a *espai de comunicació*
 - b) Expressió, informació, comunicació
 - c) Propietats i estructura de la comunicació humana
 - d) Cultura i llenguatge
4. Cultura i civilització
 - a) Cultura i cultures: relativisme i/o universalitat
 - b) La qüestió del progrés: canvi cultural vs. evolució cultural
 - c) Els models culturals: l'imaginari social

Bibliografia bàsica

- AYALA, F. J. *La teoria de la evolució. De Darwin a los últimos avances de la genética*. Madrid: Temas de Hoy, 1994.
- BUXÓ, M. J.; BERTRANPEIT, J. (ed.) *Natura i cultura: repensar la vinculació entre biologia, ecologia i cultura*. Vol. 5 de *Revista d'Etnologia de Catalunya*. Barcelona, 1994.
- CAVALLI-SFORZA, L. I. F. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Traducció de Carme Casals. Barcelona: Proa, 1996, vol. 13.
- CAVALLI-SFORZA, L. L. *Gens, pobles, llengües*. Barcelona: La Mirada; Proa, 1997.
- CHRISTEN, Y. *El hombre biocultural. De la molécula a la civilización*. Madrid: Cátedra, 1989. (Teorema).

EIBL-EIBESFELDT, I. *Biología del comportamiento humano. Manual de etología humana*. Madrid: Alianza Editorial, 1993, vol. 40.

ELLAS, N. *El proceso de la civilización*. México: FCE, 1989.

HALL, E.T. *Más allá de la cultura*. Barcelona: Gustavo Gili, 1978.

MOSTERIN, J. *Filosofía de la cultura*. Madrid: Alianza Universidad, 1993.

PARIS, C. *El animal cultural. Biología y cultura en la realidad humana*. Barcelona: Gijalbo Mondadori.

POYATOS, F. *La comunicación no verbal*. (3 vol. I: *Cultura, lenguaje y conversación*. II: *Paralenguaje, kinésica e interacción*. III: *Nuevas perspectivas en novela y teatro y en su traducción*). Madrid: Itsmo, 1994.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari. Possibilitat de treballs complementaris a convenir amb el professor.

Teories Ètiques I

Matèria: Ètica **Cide:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Begoña Román Maestre
Llengua: català **Grup:** A1 i B1

Objectius

Llegir acuradament els textos rellevants dels principals representants de les teories ètiques epicúria, estoica, aristotèlica i utilitarista.

Temari

1. Epicur
2. Estoïcisme: Sèneca
3. Aristòtil
4. Kant
5. Utilitarisme: J. S. Mill

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica a Nicòmaco*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.
 EPICUR. *Obras*. Madrid: Tecnos, 1991.
 SÈNECA. *Diàlegs*. Madrid: Tecnos, 1980.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa-Calpe, 1990.
 MILL, J. S. *El utilitarismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un examen al final del semestre, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Teories Ètiques II

Matèria: Ètica **Cide:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Misericòrdia Anglès Cervelló
Llengua: català **Grup:** A1 i B1

Objectius

Conèixer bona part dels filòsofs morals més significatius dels segles XIX i XX. L'anàlisi i el comentari de textos dels autors és essencial.

Temari

1. De Kierkegaard a Nietzsche
 - a) F. Schopenhauer. Voluntat i compassió
 - b) S. Kierkegaard. Individu i llibertat. L'estadi ètic
 - c) F. Nietzsche. La genealogia de la moral. La transmutació dels valors
2. Fenomenologia i existencialisme
 - a) M. Scheller i l'ètica dels valors
 - b) J. P. Sartre. Llibertat i consciència
3. Ètiques de caire analític
 - a) L'intuicionisme de G. E. Moore
 - b) L'emotivisme. Ch. L. Stevenson. El judici moral
 - c) El prescriptivisme de R. M. Hare. Judicis de valor i judicis deontics
4. Ètiques discursives. El debat actual dels corrents més significatius.
 - a) J. Habermas: teoria de l'acció comunicativa. Relació amb la psicologia del desenvolupament moral de L. Kohlberg
 - b) L'ètica dialògica de K. O. Apel
 - c) El debat actual entre les ètiques de la virtut, les ètiques del deure i el conseqüencialisme

Bibliografia bàsica

CAMPS, V. *Història de la ètica*. Barcelona: Crítica, 1989, vols. II i III.
 HUDSON, W. D. *La filosofia moral contemporània*. Madrid: Alianza Editorial, 1974.
 MACINTYRE, A. *Història de la ètica*. Barcelona: Paidós, 1981.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball optatiu

Filosofia de la Història I

Matèria: Filosofia de la Història **Cicle:** 1
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: R. Gutiérrez (A1) i Manuel Cruz (B1)
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Temari

1. Genealogia del discurs històric
 - a) La història de la naturalesa i la història dels homes
 - b) De la/les crònica/ques a la història
 - c) El doble sentit de la paraula *història*
 - d) Per què la història interessa als filòsofs
2. Ontologia de la història: individus i collectivitats
 - a) El subjecte de la història: l'home com a protagonista del procés històric
 - b) El lloc de les intencions en la història
 - c) Què és inevitable i què és necessari en la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la historia*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. «La inevitabilidad histórica». A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1991.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algún sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Història II

Matèria: Filosofia de la Història **Cicle:** 1
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Ramon Gutiérrez (A1) i Josefina Birulés (B1)
Llengua: castellà (A1), català (B1) **Grup:** A1 i B1

Temari

1. Coneixement de la història: ciència i consciència
 - a) Podem obtenir un coneixement fiable de la història?
 - b) La història és una ciència com les altres?
 - c) Té sentit la pregunta pel sentit de la història?
 - d) Història i hermenèutica
 - e) El caràcter incomplet i obert del coneixement històric. El paper de la narració en la història
2. Pràctica de la història: la qüestió de l'exhauriment de la modernitat
 - a) La gènesi de la modernitat i la configuració de la història com a obra dels homes. La idea de progrés com a nucli
 - b) La filosofia de la història entre la teologia i la biologia
 - c) Del progrés de la raó a l'etern retorn de la voluntat. La crisi de la idea de progrés i el final de la història
 - d) La necessitat d'una nova filosofia de la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la historia*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. «La inevitabilidad histórica». A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1989.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algún sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Naturalesa I

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa* **Cicle:** I
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Josep M. Petit Sullà*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

El curs és una introducció a aquesta disciplina i se centra en l'objecte formal, els principis i els conceptes bàsics de la filosofia de la naturalesa, des de les principals posicions que s'hi donen.

Temari

1. Introducció a la filosofia de la naturalesa
 - a) Lloc i objecte de la filosofia de la naturalesa
 - b) Filosofia natural i ciència físicomatemàtica
2. Els principis de la naturalesa
 - a) Els elements com a principis
 - b) L'atomisme
 - c) El mecanisme
 - d) El dinamisme
 - e) L'hilemorfisme
3. La naturalesa
 - a) Naturalesa, esdevenir, ésser
 - b) Naturalesa, ànima i consciència
 - c) La naturalesa com a conjunt de lleis
 - d) Naturalesa i ordre: cosmos

Bibliografia bàsica**Fonts**

Textos escollits a: PETIT; PREVOSTI. *Filosofia de la naturalesa*. Barcelona: PPU, 1992.

Manuale

ARTIGAS; SANGUINETI. *Filosofia de la Naturaleza*. Pamplona: EUNSA, 1980.

AUBERT, J. M. *Filosofia de la Naturaleza*. Barcelona: Herder, 1977.

TONQUÉDEC, J. *Philosophie de la nature*. 3 vol. Paris: Lethielleux, 1956-1959.

Van MEISEN, A. G. *The philosophy of Nature*. Pittsburgh: Duquense UP, 1953.

Estudis

MARILAIN, J. *Filosofia de la naturaleza*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.

MAY, E. *Filosofia natural*. Mèxic: FCE, 1975.

PETIT, J. M. *La filosofia de la naturalesa como saber filosófico*. Barcelona: Acervo, 1980.

PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.

Sistema d'avaluació

Examen final i treballs voluntaris.

Filosofia de la Naturalesa II

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa* **Cicle:** I
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

El curs presenta els conceptes centrals de la filosofia de la naturalesa, amb la seva problemàtica i les teories més rellevants que s'han donat al llarg de la història.

Temari

1. El moviment
 - a) El canvi i el moviment
 - b) La divisibilitat i l'infinit
 - c) Les apories del moviment
2. Les causes
 - a) L'ordre de les causes a la naturalesa
 - b) La finalitat
 - c) L'atzar
 - d) La necessitat
3. Espai i temps
 - a) El lloc
 - b) L'espai
 - c) Naturalesa del temps
 - d) L'instant i les parts del temps

Bibliografia bàsica

Manuale: els mateixos de Filosofia de la Naturalesa I.

Estudis

ALVIRA, R. *La noció de finalidad*. Pamplona: EUNSA, 1978.

ARTIGAS, M. *La intel·ligibilitat de la naturalesa*. Pamplona: EUNSA, 1992.

CARREIRA VÉREZ, M. *Metafísica de la materia*. Nucleos temáticos de filosofía de la naturaleza: materia no viviente. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, 1993.

MARGENAU, H. *La naturaleza de la realidad física*. Madrid: Tecnos, 1970.

PREVOSTI, A. *La teoría del infinito de Aristóteles*. Barcelona: PPU, 1985.

VAN FRASSEN, B. C. *Introducción a la filosofía del tiempo y del espacio*. Barcelona: Labor, 1978.

Sistema d'avaluació

Participació activa en les pràctiques i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És recomanable haver cursat Filosofia de la Naturalesa I

Filosofia Social I

Matèria: Filosofia Social **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Josep M. Alsina Roca
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Objectius

1. Conèixer les principals aportacions a la història del pensament social
2. Veure quines relacions i diferències hi ha entre filosofia social i sociologia
3. Contestar la pregunta: *Què és allò social?*

Temari

S'estudiaran els autors principals que han anat configurant el pensament social. L'objectiu és aclarir les qüestions plantejades sobre el caràcter científic de la sociologia i la seva relació amb la filosofia social.

Plantejament històric: de la filosofia política a la sociologia

1. La filosofia política com a filosofia moral: Aristòtil
2. La reflexió històrica: sant Agustí
3. L'autonomia de la política: Maquiavel
4. El contractualisme: Hobbes i Rousseau
5. La sociologia fundacional: Comte, Marx
6. La sociologia acadèmica: Durkheim, Max Weber
7. Corrents actuals

Bibliografia bàsica

ARON, R. *Las etapas del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Siglo XXI, 1970.
 NISBET, R. *La formación del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1976.
 SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983.
 STRAUSS-CROPSY. *Historia de la filosofía política*. Mèxic: FCE, 1993.

Sistema d'avaluació

Examen final. S'exigirà un treball monogràfic sobre un autor del programa.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les classes pràctiques es dedicaran principalment a comentar textos dels autors que figuren en el temari.

Filosofia Social II

Matèria: Filosofia Social **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Josep M. Esquirol Calaf
Llengua: català **Grup:** A1 i B1

Objectius

Introduir l'alumnat en la reflexió filosòfica sobre alguns dels problemes de fons de la societat contemporània.

Temari

1. Introducció: la dimensió social de l'existència humana. Reflexions sobre el tema i el mètode de la filosofia social
2. Cultura i societat
 - a) El sentit i el món de la vida (constitució, institucionalització i crisi)
 - b) La universitat com a institució i la crisi cultural
3. El problema del mal
 - a) Societat de masses i totalitarisme
 - b) Banalitat i radicalitat del mal
4. Condició humana i societat en l'era de la tècnica
 - a) Treball i acció com a categories hermenèutiques del sociopolític
 - b) Societat tècnica i sistema tècnic
 - c) La tècnica com a sentit
 - d) Experiències de sentit externes a l'àmbit tecnològic

Bibliografia bàsica

ADORNO, T. «La educación después de Auschwitz» A: *Consignas*. Buenos Aires: Amorrortu, 1973
 ARENDT, H. *Los orígenes del totalitarismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1993, cap. XIII.
 -----. *La condición humana*. Barcelona: Paidós, 1993.
 BERGER; LUCKMANN. *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido*. Barcelona: Paidós, 1997.
 ELLUL, J. *Le système technicien*. París: Calmann-Lévy, 1977.
 ESQUIROL, E. *Tres ensayos de filosofía política*. Barcelona: EUB, 1996.
 HEIDEGGER, M. *Die Technik und die Kehre*. Tübingen: Günter Neske Pfullingen, 1962.
 [Trad. catalana: «La qüestió envers la tècnica». A: *Fites*. Barcelona: Laia, 1989].
 HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología trascendental*. Barcelona: Crítica, 1991.
 JONAS, H. *El principio de responsabilidad*. Barcelona: Herder, 1995.
 SCHUTZ; LUCKMANN. *Las estructuras del mundo de la vida*. Buenos Aires: Amorrortu, 1973.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat Filosofia Social I.

Història de la Ciència I

Matèria: *Història de la Ciència* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Antonio Beltrán Mari*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

Tant en aquesta assignatura com en Història de la Ciència II l'objectiu és introduir l'alumnat en alguns temes claus de la història del pensament científic.

Temari

0. Dinàmica del curs i contingut bibliogràfic
1. Les ciències de la vida a Grècia
2. El desenvolupament de la cosmologia dels presocràtics en Plató
3. Aristòtil: física i cosmologia
4. L'astronomia de Ptolemeu
5. La crisi de la ciència grega i el cristianisme
6. La física medieval
7. Renaixement, màgia i ciència
8. L'astronomia renaixentista
9. Copèrnic, filòsof del cel

Bibliografia bàsica

- GRANT, E. *La ciencia física en la edad media*. Traducció d'Adalberto Weinberger. Mèxic: FCE, 1983 [1971].
 KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Traducció de Domènec Bergadà. Barcelona: Ariel, 1978 [1957].
 LLOYD, G. *De Tales a Aristóteles*. Buenos Aires: EUDEBA, 1977.
 SAMBORSKY, S. *El mundo físico de los griegos*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència II

Matèria: *Història de la Ciència* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *José Romo Feito*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

1. Tycho Brahe i Kepler
2. Galileu. Cosmologia i física
3. Descartes. La teorització del mecanicisme
4. Bacon i la ciència anglesa
5. Newton. El sistema del món
6. Les ciències de la vida del segle XVI al XVIII
7. Teoria de la Terra
8. La història natural en els segles XVII i XVIII
9. Darwin i la revolució darwinista

Bibliografia bàsica

- BELTRÁN, A. *Galileo. El autor y su obra*. Barcelona: Barcanova, 1983.
 COHEN, I. B. *El nacimiento de una nueva física*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
 COLEMAN, W. *La biología en el siglo XIX. Problemas de forma, función y transformación*. Mèxic: FCE, 1983.
 HALLAN, A. *Grandes controversias geológicas*. Barcelona: Labor, 1985.
 JACOB, F. *La lógica de lo viviente. Una historia de la herencia*. Barcelona: Laia, 1973.
 KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 TOULMIN, S.; GOODFIELD, J. *El descubrimiento del tiempo*. Barcelona: Paidós, 1990.
 WESTFALL, R. *La construcción de la ciencia moderna. Mecanismo y mecánica*. Barcelona: Labor, 1980.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

S'aconsella especialment haver cursat prèviament Història de la Ciència I.

Història de la Filosofia Medieval I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** 1
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Francesc Fortuny Bonet*
Llengua: *català* **Grup:** A1

Temari

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M. T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen alhora l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam i Joan Buridà.

En aquest primer semestre només s'estudiarà el període comprès entre els segles I aC i IX dC.

Bibliografia bàsica

ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. de Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 BORWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970.
 JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. Paris: Librairie Philosophique Jean Vrin, 1969.
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.
 VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIè siècle*. Louvain: Publication Universitaires, 1966, vol. 2.
Jean Scot Erigène et la Histoire de la Philosophie. Editions du CNRS.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** 1
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Isabel Méndez Lloret*
Llengua: *castellà* **Grup:** B1

Temari

Després d'una introducció en la qual s'estudiaran les bases filosòfiques grecoromanes del pensament de l'alta edat mitjana (especialment l'estoïcisme, el medioplatonisme i el neoplatonisme) tractarem successivament de:

1. Sant Agustí
2. Boeci
3. Escot Eriúgena
4. La filosofia del segle XII (el platonisme de Chartres, Pere Abelard i Pietro Lombardo)

Bibliografia bàsica

ALSINA, J. *El neoplatonismo*. Barcelona: Anthropos, 1989.
 BROWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Gredos, 1972.
 GILSON, E. *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos, 1972.
 LIBERA, A. *La philosophie médiévale*. Paris: PUF, 1973. (Col. Premier Cycle).
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975. [Reimpr. Alianza Universidad].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval II

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** 1 **Despatx** 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francesc Fortuny Bonet
Llengua: català **Grup:** A1

Temari

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M. T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen alhora l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam i Joan Buridà.

En aquest segon semestre només s'estudiarà el període comprès entre els segles X i XIV.

Bibliografia bàsica

- ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. de Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 BORWYN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970.
 JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abelard*. Paris: Librairie Philosophique Jean Vrin, 1969.
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.
 VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIe siècle*. Louvain: Publication Universitaires, 1966, vol. 2.
 Jean Scot Eriúgena et la Histoire de la Philosophie. Editions du CNRS.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval II

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** 1 **Despatx** 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Isabel Méndez Lloret
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

Després d'una introducció dedicada a la recuperació de la filosofia i la ciència gregues per mitjà dels àrabs (especialment a la recuperació d'Aristòtil) estudiarem:

1. La filosofia del segle XIII (Albert Magne, Tomàs d'Aquino, l'averroisme llatí) i la condemna de 1277
2. La filosofia del segle XIV: Duns Escot, Occam i el nominalisme
3. La problemàtica política: Dant i Marsili de Pàdua

Bibliografia bàsica

- ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. de Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 BIANCHI, L. *Il vescovo e i filosofi. La condanna parigina del 1277*. Bergamo: Lubrina, 1990.
 GILSON, E. *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos, 1972.
 LIBERA, A de. *La philosophie médiévale*. Paris: PUF, 1993. (Col. Premier Cycle).
 QUILLET, J. *Les clefs du pouvoir au Moyen Age*. Paris: Flammarion, 1972.
 VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIe siècle*. Louvain: Publication Universitaires, 1966.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia del Renaixement I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cide:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel A. Granada (A1) i Rosa Rius Gatell (B1)*
Llengua: *castellà (A1), català (B1)* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

La filosofia en el segle XV

1. La revolució cultural de l'humanisme
2. Nicolau de Cusa
3. La restauració del platonisme: Marsilio Ficino i Giovanni Pico della Mirandola
4. L'aristotelisme de Pomponazzi
5. Maquiavel

Bibliografia bàsica

GRANADA, M. A. *Entre Petrarca y Descartes. Estudios sobre filosofía, religión y ciencia en el Renacimiento*. Barcelona: Herder, 1999.
 -----, *Cosmología, religión y política en el Renacimiento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
 KRISTELLER, P. O. *El pensamiento renacentista y sus fuentes*. México: FCE, 1983.
 YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Història de la Filosofia del Renaixement II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cide:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Rosa Rius Gatell*
Llengua: *català* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

La filosofia en el segle XVI: el problema cosmològic i la seva dimensió religiosa

1. La imatge del món abans de Copèrnic
2. L'obra de Copèrnic
3. De Copèrnic a Bruno: cap a l'univers infinit i homogeni. La dimensió religiosa del problema cosmològic

Bibliografia bàsica

ELENA, A. *Las quimeras de los cielos. Aspectos epistemológicos de la revolución copernicana*. Madrid: Siglo XXI, 1985.
 GRANADA, M. A. *Giordano Bruno y América. De la crítica de la colonización a la crítica del cristianismo*. Barcelona: Geocrítica, 1991. (Núm. 90).
 -----, *El debate cosmológico en 1588: Bruno, Brahe, Rothmann, Ursus, Röslin*. Nàpols: Bibliopolis, 1996.
 -----, *Entre Petrarca y Descartes. Estudios sobre filosofía, religión y ciencia en el Renacimiento*. Barcelona: Herder, 1999.
 KOYRÉ, A. *Del mundo cerrado al universo infinito*. Madrid: Siglo XXI, 1979.
 -----, *Estudios de historia del pensamiento científico*. Madrid: Siglo XXI, 1977.
 KUHN, T. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 LERNER, M. P. *Le monde des sphères. Vol II: La fin du cosmos classique*. París: 1997.
 YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Lògica I

Matèria: Lògica **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Enrique Casanovas (A1) i Joan Bagaria (B1)
Llengua: castellà (A1) català (B1) **Grup:** A1 i B1

Objectius

Atènyer un cert domini de les tècniques bàsiques de la teoria de conjunts que permeti iniciar-se en l'estudi rigorós del concepte d'infinít.

Temari

1. Axiomes de la teoria de conjunts
2. Desenvolupament dels conceptes bàsics
3. Relacions d'ordre
4. Bijectivitat
5. Conjunts finits
6. Conjunts infinits

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.
 ENDERTON, H. B. *Elements of Set Theory*. Nova York: Academic Press, 1977.
 HALMOS, P. *Teoría intuitiva de los conjuntos*. Mèxic: CECSA.
 VAUGHT, R. *Set theory, an introduction*. Boston: Birkhäuser, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Lògica II

Matèria: Lògica **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Enrique Casanovas (A1) i Joan Bagaria (B1)
Llengua: castellà (A1), català (B1) **Grup:** A1 i B1

Objectius

Aconseguir que l'alumnat pugui utilitzar amb facilitat els conceptes bàsics de la lògica.

Temari

Es farà un estudi sistemàtic de la lògica de primer ordre. El temari és el següent:

1. Sintaxi
2. Semàntica
3. Conseqüència lògica
4. Equivalència lògica
5. Càlcul deductiu

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.
 ENDERTON, H. B. *A mathematical introduction to logic*. Nova York: Academic Press, 1972.
 EBBINGHAUS, H. D.; FLUM, S.; THOMAS, W. *Mathematical Logic*. Nova York: Springer-Verlag, 1984.
 MATES, B. *Lógica matemática elemental*. Madrid: Tecnos, 1970.
 TARSKI, A. *Introducción a la lógica*. 3a. ed. Madrid: Espasa-Calpe, 1977 [1951].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània I

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: Antonio Aguilera Pedrosa
Llengua: castellà **Grup:** A1

Temari

Introducció a la filosofia de la primera meitat d'aquest segle.
 Crisi de l'idealisme i dels models filosòfics del segle XIX.
 Intents de reconstrucció filosòfica a començaments d'aquest segle: recuperant la tradició, noves relacions amb les ciències, filosofies experimentals, el problema de la relació amb l'art.
 Multiplicitat de paradigmes filosòfics: fenomenologia, anàlisi, praxi. Diferències procedimentals, apel·lació a temes.

Bibliografia bàsica

AGUILERA, A. *Hombre y cultura*. Madrid: Trotta, 1995.
 DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro. Cuarenta y cinco años de filosofía francesa*. Cátedra
 HABERMAS, J. *El discurso filosófico de la modernidad*. Madrid: Taurus, 1989.
 KOLAKOWSKI, L. *La filosofía positivista*. Madrid: Cátedra, 1988.
 SCHNÄDELBACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Seminari sobre allò tractat al llarg del curs, exposicions dels estudiants.

Filosofia Contemporània I

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: R. Gutiérrez Cuartango
Llengua: castellà **Grup:** A2

Temari

1. El coneixement
 - a) La ciència com a model de coneixement (Carnap i el Cercle de Viena)
 - b) El programa racionalista i el canvi científic (Popper, Lakatos, Feyerabend)
 - c) La crisi de la racionalitat científica (Husserl)
 - d) De l'epistemologia a l'hermenèutica (Kuhn, Rorty)
2. El llenguatge
 - a) El *tomb lingüístic*: a la recerca d'una *anàlisi lògica completa* del llenguatge (Wittgenstein)
 - b) Jocs de llenguatge, usos i actes de parla (Wittgenstein, Austin, Searle)
 - c) La transformació de la filosofia transcendental. Comunicabilitat i *conversació* (Habermas, Apel)
 - d) Llenguatge i món (Heidegger)
3. L'acció
 - a) La qüestió de la intencionalitat (Husserl)
 - b) El concepte de *praxi* (Marx). Individualisme i holisme (Popper, Hayek)
 - c) Diverses descripcions de l'acció (Anscombe). Acció i conducta (pragmatisme)
 - d) La gramàtica de la justícia (Rawls, Dworkin)

Nota: aquest és el programa marc de l'assignatura. El professor especificarà a principi de curs com el desenvoluparà.

Bibliografia bàsica

DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1982.
 PASSMORE, J. *Cien años de filosofía*. Madrid: Alianza, 1981.
 SCHNÄDELBACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.

Bibliografia per temes

Tema 1
 NEWTON-SMITH, W. H. *La racionalidad de la ciencia*. Barcelona: Paidós, 1987.
 POPPER, K. R. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Tecnos.
 RORTY, R. *La filosofía y el espejo de la naturaleza*. Madrid: Cátedra, 1938.

Tema 2
 HABERMAS, J. *Teoría de la acción comunicativa*. Madrid: Taurus.
 WITTGENSTEIN, L. *Tractatus Logico-Philosophicus*. Madrid: Alianza.
 ----- . *Investigaciones filosóficas*. Barcelona: Crítica, 1988.

Tema 3

ANSCOMBE, E. *Intención*. Barcelona: Paidós, 1991.
BERNSTEIN, R. *Praxis y acción*. Madrid: Alianza Editorial, 1979.
HABERMAS, J. *La reconstrucción del materialismo histórico*. Madrid: Taurus, 1981.
RICCEUR, P. *El discurso de la acción*. Madrid: Cátedra, 1981.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània I

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia*

Cicle: II

Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre

Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1

Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*

Professorat: *Manuel Cruz Rodríguez*

Llengua: castellà

Grup: B1

Temari

Al llarg del curs es prestarà una atenció preferent a la tradició hermeneuticofenomenològica, concretant-se en les propostes de Husserl, Heidegger i Gadamer, i analitzant la forma en què aquestes propostes s'estan divulgant en el debat filosòfic més recent.

Bibliografia bàsica

Es proporcionarà a l'inici del curs.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Antonio Aguilera Pedrosa*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Temari

Introducció a la filosofia de la segona meitat d'aquest segle.
 Crisi del paradigma de la consciència, revisió de supòsits filosòfics.
 Continuació i transformació de paradigmes filosòfics: hermenèutica, filosofia analítica, acció comunicativa.
 Intents de mediació i ruptures. Internacionalització de la filosofia. Relació amb les ciències i les arts. Algunes filosofies dels anys vuitanta i noranta.

Bibliografia bàsica

DERRIDA, J. *Espectros de Marx*. Madrid: Trotta, 1995.
 ----- *Fuerza de ley*. Madrid: Tecnos, 1997.
 HABERMAS, J. *Pensamiento postmetafísico*. Madrid: Taurus, 1990.
 ----- *Teoría de la acción comunicativa*. 2 vol. Madrid: Taurus, 1988.
 LUHMANN, N. *Observaciones de la modernidad*. Barcelona: Paidós, 1997.
 PUTNAM, H. *Cómo renovar la filosofía*. Madrid: Cátedra, 1994.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Seminari sobre allò tractat al llarg del curs, exposicions dels estudiants.

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Fina Birulés Bertrán*
 Llengua: *català* Grup: A2

Temari

1. La subjectivitat
 - a) La qüestió del solipsisme (L. Wittgenstein)
 - b) Alteritat i contingència en el cor del subjecte (E. Lévinas)
 - c) Singularitat, individu, subjecte. Una aproximació a la categoria de sentit
2. Acció
 - a) El concepte de *praxi* (Marx). Individualisme i holisme (Popper i Hayek)
 - b) Diverses descripcions de l'acció (Anscombe)
3. Història
 - a) Epistemologia de les ciències històriques. La comprensió del sentit
 - b) *L'esdeveniment*, una noció problemàtica. L'encreuament de ficció i història en el dir el temps (P. Ricoeur)

Bibliografia bàsica

ANSCOMBE, G. E. M. *Intención*. Barcelona: Paidós, 1991.
 BERNSTEIN, R. J. *Praxis y acción*. Madrid: Alianza Editorial, 1979.
 CRUZ, M. (ed.) *Tiempo de subjetividad*. Barcelona: Paidós, 1996.
 LÉVINAS, E. *Humanisme de l'altre home*. València: Eliseu Climent, 1993.
 MCCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: Tecnos, 1992.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: S. XXI, 1995.
 TAYLOR, CH. *Fuentes del yo*. Barcelona: Paidós, 1996.
 WHITE, H. *El contenido de la forma*. Barcelona: Paidós, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Miguel Candel Sanmartín*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Temari

1. El tomb lingüístic de la filosofia contemporània: de Frege i el Cercle de Viena fins al textualisme
2. Límits del constructivisme social de la realitat
3. Buidament o renaturalització del jo: la filosofia de la ment
4. Les grans alternatives al debat eticopolític contemporani: individualisme o comunitarisme, formalisme o eudemonisme, liberalisme o republicanisme

Bibliografia bàsica

- CRUZ, M. (ed.). *Individuo, modernidad, historia*. Madrid: Tecnos.
 DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1982.
 ELSTER, J. *Tuercas y tornillos*. Barcelona: Gedisa.
 HEIDEGGER, M. *Ser y tiempo*. Mèxic.
 LÉVINAS, E. *Humanisme de l'altre home*. València: Eliseu Climent Ed.
 LUHMANN, I. *Sociedad y sistema: la ambición de la teoría*. Barcelona: Paidós.
 MATE, R. (ed.). *Filosofía de la historia*. Madrid: Trotta; CSIC.
 McCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: Tecnos.
 PARDO, J. L. Gilles Deleuze. *Violentar el pensamiento*. Madrid: Tecnos.
 PASSMORE, J. *Cien años de Filosofía*. Madrid: Alianza.
 RICCEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Ed. Cristiandad.
 SCHNÄDELACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.
 TAYLOR, CH. *La ética de la autenticidad*. Barcelona: Paidós.
 WELLMER, A. *Sobre la dialéctica de modernidad y postmodernidad*. Madrid: Visor.
 WHITE, H. *El contenido de la forma*. Barcelona: Paidós.

A part de les obres citades anteriorment, de lectura optativa, serà obligatòria la lectura dels texts següents, sobre els quals versarà l'examen final:

- FRANK, M. *Die Unhintergebarkeit von Individualität* (hi ha traducció castellana: *La piedra de toque de la individualidad*. Ed. Herder). Francfort del Meno: Suhrkamp, 1986.
 GAUTHIER, D. *Morals by Agreement* (hi ha traducció castellana: *La moral por acuerdo*. Ed. Gedisa). Oxford: University Press, 1986.
 SEARLE, J. R. *The Construction of Social Reality* (hi ha traducció castellana: *La construcción de la realidad social*). Nova York: The Free Press, 1995.
 STRAWSON, G. *Mental Reality* (hi ha traducció castellana: *La realidad mental*). Cambridge (Mass.): The MIT Press, 1994.
 WITTGENSTEIN, L. *Tractatus logico-philosophicus* (qualsevol edició castellana o catalana, però preferiblement l'edició bilingüe alemany-castellà d'Enrique Tierno Galván, amb pròleg de Bertrand Russell, a l'editorial Alianza).

Sistema d'avaluació

Examen final (comentari de texts)

Estètica I

Matèria: Estètica

Cicle: II

Tipus: troncal

Crèdits: 6

Període lectiu: 1r semestre

Hores setmanals:

Teòriques 3

Pràctiques -

Despatx 1

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Professorat: Enrique Lynch Frigerio

Llengua: castellà

Grup: A1 i B1

Objectius

El curs consistirà en una introducció general al vocabulari i els conceptes corrents de l'estètica filosòfica, aturant-se especialment en aquelles obres antigues, modernes i contemporànies que donen a la disciplina el seu perfil característic.

Temari

1. El judici estètic
2. Mimesi i representació
3. L'experiència estètica
4. La noció d'art

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos, 1985.
 BOZAL, V. (ed.) *Historia de las ideas estéticas*. Madrid: La Balsa de la Medusa, 1997.
 FERRY, L. *Homo aestheticus*. París: Grasset, 1990.
 HEGEL. *Lecciones de estética*. Barcelona: Península, 1989; també a: Madrid: Akal, 1989.
 HUME. *La norma del gusto*. Barcelona: Península, 1989.
 KANT. *Crítica de la facultad de juzgar*. Caracas: Monte Avila.
 LESSING. *Loocoonte*. Madrid: Tecnos, 1990.
 LYNCH, E. *Sobre la belleza*. Madrid: Anaya, 1999.
 NIEZTSCHÉ. *Nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza (diverses edicions).
 PLATÓ. *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1979.
 PLOTÍ. *Enéadas*. (Diverses edicions).
 SCHAEFFER, J. M. *L'art de l'age moderne*. París: Gallimard, 1992.
 SCHOPENHAUER, A. *El mundo como voluntad y representación. Libro III* (diverses edicions).
 VALVERDE, J. M. *Breve historia y antología de la estética*. Barcelona: Ariel, 1990.
 WITTGENSTEIN, L. *Lecciones y conversaciones sobre estética (...)*. Barcelona: Paidós, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Estètica I

Matèria: Estètica

Cicle: II

Tipus: troncal

Crèdits: 6

Període lectiu: 1r semestre

Hores setmanals:

Teòriques 3

Pràctiques -

Despatx 1

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Professorat: Francisco Caja López

Llengua: castellà

Grup: A2

Temari

Contingut: fonaments de teoria estètica.

1. Art i filosofia. Els problemes històrics de l'estètica com a disciplina filosòfica. Baumgarten i la dialèctica de la Il·lustració. L'art, òrgan de la filosofia. La irreconciliabilitat de l'estètica tradicional amb l'art actual. L'art contra l'estètica. Pèrdua de l'evidència de l'art. Estètica contra *Enkunstung der Kunst*.

L'universal i el particular: nominalisme.

Estètica i filosofia de la història. Antihistoricisme.

2. L'experiència estètica. De Nietzsche a Dewey. Subjecte/objecte com a equívocs. Crítica de l'estètica empírica. Abolició del subjecte i *principium individuationis*: escola de socialització o de desobediència civil. Infantilisme de l'experiència: crítica de l'estètica de la recepció.

Mimesi. Xifra i escriptura. Imitació sense imitat. Finalitat sense fi. Figura de la ignorància: el geni. La tècnica com a punt mitjà entre el no-saber i la reflexió necessària.

Les apories del goig estètic. La qüestió de l'objecte estètic en la *Crítica del judici*: el goig com a universal i necessari. El sublim i *Das Ding*. Catarsi. L'art en l'època de l'*Erfahrungsarmut*. Reproductibilitat tècnica com a antídote. Convergència del fetibisme de les obres d'art i el fetibisme de les mercaderies.

3. Art i societat. Caràcter doble: autonomia i *fait social*. *Erinnerung* hegeliana i socialització de l'art: la solució de Lukács. Melancolia i modernitat. Politització de l'art: de l'art com a enemic del poble a l'art com a forma de vida. L'última resplendor de la intel·ligència europea: restrospecció del surrealisme. Esteticització de la política. Schiller i l'educació estètica de la humanitat. El romanticisme i la construcció d'una nova mitologia.

Bibliografia bàsica

- ADORNO, T. W. *Aesthetische Theorie*. Frankfurt am Main: 1970. (Versió castellana: Taurus, 1971).
 ----- *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1970.
 BENJAMIN, W. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1972.
 BOZAL, V. (ed.) *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. 2 vol. Madrid: Visor, 1996.
 GIVONE, S. *Storia dell'estetica*. (Versió castellana: Madrid: Tecnos, 1990).
 ROCHLITZ, R. *Theories esthétiques après Adorno*. París: Actes Sud, 1990.
 TATARKIEWICZ, W. *History of Aesthetics*. 4 vol. La Haia; Mouton; Varsòvia: Polish Scientific Publishers, 1970-1974. (Versió castellana: 3 vol. Madrid: Akal, 1991).
 ----- *A history of six ideas: an essay in aesthetics*. La Haia: M. Nijhoff, 1980. (Versió castellana: *Historias de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987).

Sistema d'avaluació

Examen final i/o treball de curs.

Matèria: Estètica
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre Cicle: II
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
 Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
 Professorat: David Estrada Herrero
 Llengua: castellà
 Grup: A1 i B1

Objectius

Presentar a l'alumnat les qüestions estètiques fonamentals relacionades amb l'anàlisi del judici de la bellesa, el sublim i el lleig, amb un especial èmfasi en la naturalesa filosòfica del judici del gust.

Temari

Naturalesa del judici estètic

1. Introducció a l'anàlisi del judici estètic
 El judici estètic a Kant. Valoracions de F. Mirabent al voltant del judici estètic.
2. El judici estètic de la bellesa. Ressenya històrica de la bellesa (des de la cultura grega fins a les concepcions contemporànies). Bellesa natural i bellesa artística (estudi de les tesis de Hegel, Croce i Mirabent).
3. El judici estètic del sublim. El sublim a Longino, Silvain, E. Burke, Kant, M. Mendelsshon, Schopenhauer, M. Milà i Fontanals i els estetes del romanticisme. El sublim ètic i el sublim religiós.
4. El judici estètic del lleig. El tema de la llejor en la història de l'estètica, amb una especial referència a Lessing, Solger, Rosenkranz, B. Bosanquet i els estetes romàntics. La bellesa i la llejor. Formes de llejor - amb un especial èmfasi en el grotesc i en la llejor radical. El lleig en l'art contemporani - amb una especial referència al teatre de l'absurd.

Bibliografia bàsica

- ESTRADA- HERRERO, D. *Estètica*. Barcelona: Herder, 1988.
 HEGEL, G. W. F. *Introducció a la estètica*. Barcelona: Península, 1973.
 KANT, I. *La crítica del judici*. Austral (núm. 1620).
 ROSENKRANZ, K. *Estètica de lo feo*. Julio Ollero, 1992.

Sistema d'avaluació

Un examen sobre el temari bàsic del curs.

Estètica II

Matèria: Estètica
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre Cicle: II
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
 Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
 Professorat: Francisco Caja López
 Llengua: castellà
 Grup: A2

Temari

1. Art i llenguatge. Expressió i sentit. Crisi de sentit. Logicitat. Símbol i al·legoria. Al·legoria i estètica: l'al·legoria, ¿categoria estètica o extraestètica? La dimensió de l'al·legoria. *Ursprung des deutschen Trauerspiel* de W. Benjamin. Etapes de l'al·legoria. Baudelaire, poeta al·legòric. El caràcter al·legòric de l'art modern: la crítica de Lukács. Tècnica i melancolia: la fotografia com a prehistòria de la comunicació de masses. La visió al·legòrica.

2. La bellesa. Estètica de la llejosa: dissonància. Tècnica i violència. Temor i tremolor. El lleig originari. Intempestiva. L'ideal d'allò negre. Art degenerat. L'obscc. Sadisme. La dialèctica del senyor i l'esclau en l'experiència estètica. El sublim. El bell com a element més enllà del principi del bé.

3. L'aparença. Aparença i veritat de les obres d'art. Aparença en Nietzsche. La funció de la màscara i el cas Wilde. Protofenomen goethià i la seva reinterpretació en Benjamin. Aparença i bellesa: l'obra d'art com a oximoron. Mimesi i racionalitat.

Contingut de veritat de les obres d'art. Veritat com a contingut de les obres d'art. Veritat com a aparença d'allò que té aparença. Relativisme estètic. Caràcter enigmàtic de l'obra d'art. Crítica i interpretació. Convergència de la filosofia i l'art en el contingut de veritat.

Bibliografia bàsica

- ADORNO, T. W. *Aesthetische Theoria*. Frankfurt am Main: 1970. (Versió castellana, Taurus, 1971).
 ----- *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1970.
 BENJAMIN, W. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1972.
 BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. 2 vol. Madrid: Visor, 1996.
 GIVONE, S. *Storia dell'estetica*. (Versió castellana, Madrid: Tecnos, 1990).
 ROCHLITZ, R. *Theories esthétiques après Adorno*. Paris: Actes Sud, 1990.
 TATARKIEWICZ, W. *History of Aesthetics*. 4 vol. La Haia; Mouton; Varsòvia: Polish Scientific Publishers, 1970-1974. (Versió castellana, 3 vol. Madrid, Akal, 1991).
 ----- *A history of six ideas: an essay in aesthetics*. La Haia: M. Nijhoff, 1980. (Versió castellana: *Historias de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987).

Sistema d'avaluació

Examen final i/o treball de curs.

Filosofia de la Ciència I

Matèria: *Filosofia de la Ciència* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Manuel Campos Havidich*
Llengua: *català* **Grup:** A1

Objectius

Es presentarà, en dues parts, alguns dels temes centrals de la filosofia de la ciència contemporània.

Temari

En aquesta primera part es tractaran temes com ara la inducció, la contrastació d'hipòtesis, la necessitat, les lleis de la naturalesa i la causalitat.

Bibliografia bàsica

LOSEE, J. *Introducción histórica a la filosofía de la ciencia*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.
 HEMPEL, C. *Filosofía de la ciencia natural*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència I

Matèria: *Filosofia de la Ciència* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Manuel Medina Gómez*
Llengua: *català i castellà* **Grup:** B1

Objectius

Estudiar de manera sistemàtica la ciència com a pràctica i cultura teòrica, tecnològica i social.

Temari

Anàlisi dels conceptes, les teories i les pràctiques de la ciència antiga i moderna en el seu context filosòfic, tècnic i social.

Els continguts i la bibliografia es facilitaran a l'inici del curs.

Bibliografia bàsica

ELENA, A.; ORDÓNEZ, J.; COLUBL, M. *Después de Newton: ciencia y sociedad durante la Primera Revolución Industrial*. Barcelona: Anthropos, 1998.
 MEDINA, M. *De la techne a la tecnología*. València: Tirant Lo Blanch, 1985.

Sistema d'avaluació

Treball pràctic i examen.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Campos Haviàich
Llengua: català Grup: A1

Objectius

Continuar l'estudi de temes bàsics iniciat a Filosofia de la Ciència I.

Temari

En aquesta segona part es tractaran temes com ara l'explicació, la reducció interteòrica i el creixement del coneixement científic.

Bibliografia bàsica

LOSEE, J. *Introducción histórica a la filosofía de la ciencia*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.
 HEMPEL, C. *Filosofía de la ciencia natural*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Medina Gómez
Llengua: català i castellà Grup: B1

Objectius

Estudiar la constitució de la tecnociència i la cultura contemporànies.

Temari

El desenvolupament dels actuals sistemes tecnocientífics i la seva estabilització en el marc de la moderna filosofia de la ciència, dels actuals estudis de ciència i tecnologia, i de la cultura contemporània.

Els continguts i la bibliografia es facilitaran a principi de curs.

El curs inclou pràctiques amb mitjans audiovisuals i informàtics.

Bibliografia bàsica

ARONOWITZ, S.; MARTINSONS, B.; MENSER, M. *Tecnociencia y cibercultura. La interrelación entre cultura, tecnología y ciencia*. Barcelona: Paidós, 1998.
 GONZÁLEZ, M.; LÓPEZ, J. A.; LUJÁN, J. L. *Ciencia, tecnología y sociedad*. Madrid: Tecnos, 1996.

Sistema d'avaluació

Treball pràctic i examen.

Filosofia Política I

Matèria: *Filosofia Política* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel Bermudo Ávila*
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Objectius

Introduir l'alumnat en la problemàtica de la filosofia política contemporània, en el seu sentit en el nostre temps, en la conceptualització dels principals problemes i en l'anàlisi dels debats filosòfics-polítics més rellevants.

Temari

1. La filosofia política: el seu sentit en el nostre temps. El seu lloc en el mapa filosòfic.
Filosofia de la política i filosofia política
2. La política: diversos conceptes de política. La política i allò polític. La política i el govern. La construcció de la ciutat. La formació de ciutadans
3. El poder polític: el poder i la seva legitimació. Teories del contracte social. De la voluntat general al consens. L'estat de dret
4. L'ideal polític: llibertat, igualtat i fraternitat. Llibertat positiva i negativa. Igualtat jurídica i igualtat social. Beneficència i solidaritat. El ciutadà del món
5. Models de comunitat tancada: la comunitat d'alegries i penes (Plató). La comunitat d'amics (Aristòtil). La cosmòpolis (Ciceró). La *Civitas Dei* (Sant Agustí)
6. Models de societat oberta: l'associació de la por (Hobbes). La societat racional (Spinoza). La societat de mercaders (Locke). La societat jurídica (Kant)
7. Models de comunitat oberta: la comunitat de ciutadans (Rousseau). La comunitat ètica (Hegel). El comunisme (Marx)
8. La democràcia i el seu futur: formes de la democràcia liberal. La democràcia participativa. Democràcia i desigualtat. Democràcia i diferència. Tres límits actuals de la democràcia: consens, opinió i desig

Bibliografia bàsica

BARRET-KRIEGER, B. *Les chemins de l'Etat*. París: Calmann-Lévy, 1986.
 BERMUDO, J. M. *Filosofia política*. Barcelona: Marcial Pons, 1998.
 CHATELET, F.; PISIER, E. *Les conceptions politiques du XXè. siècle*. París: PUF, 1983.
 GOYARD-FABRE, S. *Philosophie politique*. París: PUF, 1977.
 RAPHAEL, D. *Problemas de filosofia política*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
 SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1963.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofia política?*. Madrid: Guadarrama, 1970.
 TENZER, N. *Philosophie politique*. París: PUF, 1994.
 TOUCHARD, J. *Historia de las ideas políticas*. Madrid: Tecnos, 1969.
 WISER, J. L. *Political Philosophy. A History of the Search for Order*. Englewood Cliffs (NJ): Prentice-Hall, Inc., 1983.

Sistema d'avaluació

1. Un comentari crític d'un text (de la llista donada)
2. Un examen que consistirà en el desenvolupament de temes proposats

Filosofia Política II

Matèria: *Filosofia Política* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 2
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Josep Maria Esquirol Calaf*
Llengua: català **Grup:** A1 i B1

Objectius

Facilitar l'accés a qüestions centrals de la filosofia política.

Temari

1. Teories de la justícia política
 - a) Igualtat i legalitat com a significacions primeres
 - b) El debat actual: comunitarisme, llibertarisme, liberalisme social, socialdemocràcia
 - c) La solidaritat com a principi polític
2. Filosofia dels drets humans
 - a) Tipologia dels drets humans. Les tres generacions
 - b) Per una fonamentació dels drets humans
 - c) Els drets humans i la dimensió política
3. Filosofia política i filosofia de la història
 - a) La constitució de la filosofia de la història i la idea de progrés
 - b) El final de la història i l'estat universal i homogeni
 - c) Postmodernitat: final de la història i pragmatisme polític
 - d) Elements kantians: utopia, història i llibertat
4. La responsabilitat política de la filosofia
 - a) El conflicte entre filosofia i política
 - b) La recerca de sentit com a humanisme i llibertat

Bibliografia bàsica

BOBBIO, N. *El tiempo de los derechos*. Madrid: Sistema, 1991.
 ESQUIROL, J. M. *Tres ensayos de filosofia política*. Barcelona: PPU, 1996.
 ----- *La frivolidad política del final de la historia*. Madrid: Caparrós, 1998.
 FERRY, L. *Filosofia política II. El sistema de las filosofías de la historia*. Mèxic: FCE, 1991.
 FUKUYAMA, F. *El fin de la historia y el último hombre*. Barcelona: Planeta, 1990.
 HÖFFE, O. *La justice politique*. París: PUF, 1991.
 JAEGER, W. *Alabanza de la ley*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1982.
 PATOCKA, J. *Ensayos heréticos sobre la filosofía de la historia*. Barcelona: Península, 1988.
 PLATÓ. *Apologia de Sócrates*. Barcelona: Laia, 1989.
 ----- *Cartas*. Madrid: Akal, 1993.
 RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Mèxic: FCE, 1985.
 SALOMON; MURPHY. *What is justice?*. Oxford: Oxford University Press, 1990.
 VAN PARJS, Ph. *¿Qué es una sociedad justa?*. Barcelona: Ariel, 1993.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat Filosofia Política I.

Codi: 111022 2

Metafísica I

Matèria: *Metafísica*

Cide: II

Tipus: *troncal* **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** *1r semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 2*

Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*

Professorat: *Eudalà Forment Giralt*

Llengua: *castellà*

Grup: A1

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. Gènesi històrica. Les oposicions i el retorn
2. Essencialisme, aristotelisme i idealisme
3. La metafísica de l'ésser
4. Fonaments òntics i ontològics
5. Metodologia i estructuració

Bibliografia bàsica

ALESSI, A. *Metafísica*. Roma: LAS, 1998.

CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.

FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.

----- *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.

----- *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Grasis Date, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José M. Romero Baró*
 Llengua: *català* Grup: A2

Objectius

Presentar la metafísica com a ciència que apareix *després* de la física, però que en constituir-se en filosofia dels principis s'exposa *abans* d'aquesta física.

Temari

1. La metafísica, *més enllà* de la física. Sentits del terme *metà*
2. Ciència (*epistème*) i filosofia dels principis en Aristòtil
3. Ciència i metafísica en K. Popper
4. Física i metafísica en Descartes i en Kant

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica a Nicòmaco*. Madrid: Gredos, 1988.
 ----- *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1988.
 DESCARTES, R. *Principia philosophiae*. AT. IX. París: Vrin, 1996.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alianza, 1994.
 POPPER, K. *El desarrollo del conocimiento científico*. Buenos Aires: Paidós, 1979.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica i, al mateix temps, desenvolupar una història de la metafísica com a història de l'ésser des del seu origen.

Temari

1. La metafísica
2. L'ens
3. Transcendentalitat de l'ens

Bibliografia bàsica

ALVIRA, T.; CLAVELL, L.; MELENDO, T. *Metafísica*. 5a ed. Pamplona, 1993.
 FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid, 1992.
 GONZÁLEZ ÁLVAREZ, A. *Tratado de metafísica*. Ontología. Madrid, 1961.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: Eudald Forment Giralt
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. L'ens
2. Transcendentalitat i analogia de l'ens
3. Les propietats transcendents
4. Estructures ontològiques i connexions causals
5. Metafísica de la persona

Bibliografia bàsica

ALESSI, A. *Metafísica*. Roma: LAS, 1998.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.
 -----, *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 -----, *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Gratis Date, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: José M. Romero Baró
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

Presentar elements de la filosofia aristotèlica a partir de la necessitat de *dir i pensar el ser*, examinant després la doble estructura d'aquest ser que es manifesta en el llenguatge i el pensament.

Temari

1. Ser, dir, pensar. Pressupòsits de l'atomisme lògic i crítiques de F. Nietzsche, H. Bergson i W. James. *Trilogia agustiniana del sóc, conec i estimo*
2. El ser com a principi. El ser com a gènere. Ens i ser. L'ens creat. El coneixement del ser: abstracció i analogia
3. Estructura transcendental del ser. El ser com a unitat, veritat, bondat i bellesa. Correlació i conseqüències dels transcendents
4. Estructura categorial de l'ens. L'ens es diu de moltes maneres. Substància i definició. Els accidents quantitat, qualitat i relació

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1988.
 -----, *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 RAEYMAEKER, L. *Filosofía del ser*. Madrid: Gredos, 1968.
 SANT AGUSTÍ. *La Trinidad*. Madrid: Católica, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Ignasi Guin Andreu*
Llengua: *castellà* **Grup:** BI

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica i, al mateix temps, desenvolupar una història de la metafísica com a història de l'ésser des del seu inici.

Temari

1. La substància i els seus principis
2. Estructura real de l'ens
3. Metafísica de l'home
4. Déu com l'ésser subsistent

Bibliografia bàsica

ALVIRA, T.; CLAVELL, L.; MELENDO, T. *Metafísica*. 5a ed. Pamplona, 1993.
 FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid, 1992.
 GONZÁLEZ ALVAREZ, A. *Tratado de metafísica*. Ontología. Madrid, 1961.
 GUIU, I. *Sobre el alma humana*. Barcelona, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final, Treball optatiu.

Antropologia Filosòfica Contemporània: Construccions del Subjecte, I

Matèria: *Antropologia Filosòfica Contemporània* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Agustín González Gallego*
Llengua: *castellà* **Grup:** A1 i B1

Objectius

Recórrer diacrònicament i sincrònicament la història del concepte de subjecte com a centre nuclear antropològic.

Temari

Subjecte i subjectivitat
 Subjecte ontològic, subjecte gnoseològic
 Crisi del subjecte

Bibliografia bàsica

Es donarà al començament del curs.

Sistema d'avaluació

Examen final

Antropologia Filosòfica Contemporània: M. Foucault i l'Escriptura

Matèria: Antropologia Filosòfica Contemporània **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** - **Despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Miguel Morey Farré
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Temari

Entre els principals eixos d'atenció que articulen la recepció de l'obra foucaultiana, allò que fa referència a la importància de nocions com ara *experiències literàries, escriptures, crítiques* i afins és, sens dubte, el que està experimentant un creixement més notable en els nostres dies, especialment en l'àmbit anglosaxó. L'objectiu d'aquest curs és, precisament, portar a terme les lectures de l'obra de M. Foucault continuant aquest fil conductor. El punt inicial vindria donat per la noció blanchotiana d'*experiències literàries* i el seu ús en els primers texts crítics de Foucault, per després passar a analitzar (a través de la deconstrucció de la noció d'experiències que l'establiment d'una dissimilitut radical entre parlar i veure produeix) el camp de tensió conceptual que resulta de confrontar la nostra noció d'experiències amb altres com ara: llenguatge, escriptura, literatura, discurs, ficció i veritat (saber).

Bibliografia bàsica

Les obres de M. Foucault, especialment:
 FOUCAULT, M. *Entre filosofia y literatura: Obras esenciales*. Barcelona: Paidós, 1999.
 ----- *Las palabras y las cosas*. Mèxic: Siglo XXI, 1997.

La bibliografia complementària s'indicarà al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

Un comentari de text al final del període.

Estètica: Sobre la ironia

Matèria: Estètica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** - **Despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Enrique Lynch Frigerio
Llengua: castellà **Grup:** B1

Objectius

El curs investigarà al voltant dels aspectes rellevants de la ironia com a figura del discurs en el pensament contemporani i en la teoria de les arts plàstiques i la literatura.

Temari

1. Sobre el concepte d'ironia (Sòcrates, Schlegel, Kierkegaard, de Man)
2. No hi ha amor feliç (Shakespeare, Nabokov)
3. Bona i mala consciència (Stevenson, Dostoievsky)
4. Qui va posar bigotis a la Gioconda (Duchamp)
5. Histeritzar el pensament (Lacan)

Bibliografia bàsica

Es completarà al començament del curs:

- BAUDRILLARD, J. *De la seducció*. Traducció d'Elena Benarroch. Madrid: Cátedra, 1981.
 BLANCHOT, M. *L'Entretien infini*. París: Gallimard, 1969.
 DOSTOIEVSKY, F. *Crimen y castigo*. Traducció d'Augusto Vidal. Barcelona: Bruguera, 1979.
 DUCHAMP, M. *Notas*. Traducció de Mª Dolores Díaz Vaillagou. Madrid: Tecnos, 1998.
 HOWEY, R. L. «Some reflections on irony in Nietzsche». A: *Nietzsche Studien* 4, 1975, pàg. 36-51.
 GUÉRARD, C. (coord.) «L'ironie: le sourire de l'esprit» A: *Autrement*, 25, 1998.
 KIERKEGAARD, S. *Ou bien... ou bien...* Traducció de F. Prior i O. Prior. París: Gallimard, 1943.
 ----- *The concept of irony*. Traducció de Lee M. Capel. Bloomington: Indiana University Press, 1965.
 ----- *Diario del seductor*. Traducció de Valentín de Pedro. Barcelona: Fontamara, 1980.
 ----- *Diario íntimo*. Traducció de Maria Angélica Bosco. Barcelona: Planeta, 1993.
 ----- *Estudios estéticos*. Traducció i edició de Demetrio Gutiérrez Rivero. Málaga: Agora, 1998.
 LACAN, J. *Escritos*. Traducció de Tomás Segovia. Mèxic: Siglo XXI, 1975.
 MAN, P. *Blindness and insight: essays in the rhetoric of contemporary criticism*. 2a ed. 1971. Theory and History of Literature, vol. 7. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1983.
 ----- *Romanticism and contemporary criticism: the Gauss Seminar and other papers*. Edició de E. S. Burt. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1993.
 ----- *Aesthetic ideology*. Minneapolis; Londres: University of Minnesota Press, 1996.
 ----- *Escritos críticos (1953-1978)*. Traducció de Javier Yagüe Bosch. Madrid: Visor, 1996.
 NABOKOV, V. *Curso de literatura europea*. Traducció de Francisco Torres Oliver. Barcelona: Bruguera, 1987.
 RORTY, R. *Contingencia, ironía y solidaridad*. Traducció d'Alfredo Eduardo Sinnto i Jorge Vigil. Barcelona: Paidós, 1991.
 SCHAEFFER, J.-M. *Les Célibataires de l'art: Pour une esthétique sans mythes*. París: Gallimard, 1996.

SCHLEGEL, F. *Poesía y filosofía*. Traducció de Diego Sánchez Meca i Anabel Rábade Obradó. Madrid: Alianza, 1994.

----- *Fragments*. Traducció i edició de Charles Le Blanc. París: José Corti, 1996.

----- *Sobre el estudio de la poesía griega*. Traducció de Berta Raposo. Madrid: Akal, 1996.

SHAKESPEARE, W. *Romeo y Julieta* (diverses edicions).

Sistema d'avaluació

Treball/exposició oral

Codi: 111249 5

Estètica i Subjectivitat: El Romanticisme alemany

Matèria: Estètica

Cicle: II

Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre

Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Professorat: David Estrada Herrero

Llengua: castellà

Grup: B1

Objectius

Destacar la importància del romanticisme alemany i la seva influència en els corrents estètics contemporanis i en l'origen i el desenvolupament del romanticisme d'altres països, així com en la concepció de l'art com a expressió i creativitat imaginativa.

Temari

1. Introducció. Orígens del romanticisme alemany. Sobre el terme *romàntic*
2. Classicisme i romanticisme. La filosofia romàntica
3. La *naturalesa* en el romanticisme alemany
4. Antropologia del romanticisme. Les facultats creadores. El geni
5. Sentiment i expressió: L'*Sturm und Drang*
6. El romanticisme en les diferents arts

En el desenvolupament de la temàtica es farà referència –entre altres romàntics– a F. Hemsterhuis.

E. Swedenborg, J. G. Herder, A. i F. Schlegel, Mme. de Staël, J. G. Hamann, F. H. Jacobi, N. L. Zinzendorff, A. H. Francke, J. W. Goethe, F. Schiller, F. Schleiermacher, F. W. J. Schelling, H. W. Wackenroder, H. von Kleist, L. Tieck, Novalis, E. T. A. Hoffmann, K. P. Moritz, Jean-Paul Richter, F. Hölderlin, Z. Werner, P. O. Runge, C. D. Friedrich, etc.

Bibliografia bàsica

- BÉGUIN, A. *El alma romántica y el sueño*. Mèxic: FCE, 1978.
BRION, M. *La Alemania romántica*. Barcelona: Barral 1971-73, vol. 1 i 2.
EINSTEIN, A. *La música en la época romántica*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.
ESTRADA HERRERO, D. *Estética*. Barcelona: Herder, 1989.

Sistema d'avaluació

Un examen sobre el temari bàsic del curs i un treball.

SCHLEGEL, F. *Poesia y filosofía*. Traducció de Diego Sánchez Meca i Anabel Rábade Obradó. Madrid: Alianza, 1994.
-----, *Fragments*. Traducció i edició de Charles Le Blanc. París: José Corti, 1996.
-----, *Sobre el estudio de la poesía griega*. Traducció de Berta Raposo. Madrid: Akal, 1996.
SHAKESPEARE, W. *Romeo y Julieta* (diverses edicions).

Sistema d'avaluació
Treball/exposició oral

Codi: 111249 5

Estètica i Subjectivitat: El Romanticisme alemany

Matèria: Estètica Cicle: II
Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: David Estrada Herrero
Llengua: castellà Grup: B1

Objectius

Destacar la importància del romanticisme alemany i la seva influència en els corrents estètics contemporanis i en l'origen i el desenvolupament del romanticisme d'altres països, així com en la concepció de l'art com a expressió i creativitat imaginativa.

Temari

1. Introducció. Orígens del romanticisme alemany. Sobre el terme *romàntic*
2. Classicisme i romanticisme. La filosofia romàntica
3. La *naturalesa* en el romanticisme alemany
4. Antropologia del romanticisme. Les facultats creadores. El geni
5. Sentiment i expressió: L'*Sturm und Drang*
6. El romanticisme en les diferents arts

En el desenvolupament de la temàtica es farà referència –entre altres romàntics– a F. Hemsterhuis, E. Swedenborg, J. G. Herder, A. i F. Schlegel, Mme. de Staël, J. G. Hamann, F. H. Jacobi, N. L. Zinzendorff, A. H. Francke, J. W. Goethe, F. Schiller, F. Schleiermacher, F. W. J. Schelling, H. W. Wackenroder, H. von Kleist, L. Tieck, Novalis, E. T. A. Hoffmann, K. P. Moritz, Jean-Paul Richter, F. Hölderlin, Z. Werner, P. O. Runge, C. D. Friedrich, etc.

Bibliografia bàsica

BÈGUIN, A. *El alma romántica y el sueño*. Mèxic: FCE, 1978.
BRION, M. *La Alemania romántica*. Barcelona: Barral 1971-73, vol. 1 i 2.
EINSTEIN, A. *La música en la época romántica*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.
ESTRADA HERRERO, D. *Estética*. Barcelona: Herder, 1989.

Sistema d'avaluació

Un examen sobre el temari bàsic del curs i un treball.

Qüestions fonamentals de Bioètica

Matèria: *Ètica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Misericòrdia Anglès Cervelló*
 Llengua: *català* Grup: *A1*

Objectius

Introduir l'alumnat en la bioètica posant l'èmfasi en la fonamentació de la bioètica com a camp de coneixement interdisciplinari.

Temari

1. Definició de bioètica. Gènesi, evolució i relació amb altres disciplines
2. Principals concepcions de la bioètica i del seu mètode. Els principis de beneficiència, autonomia i justícia
3. Aplicació dels temes anteriors a les grans qüestions de la bioètica

Bibliografia bàsica

DURAND, G. *La bioètica*. Bilbao: Desclee de Brouwer, 1992.
 GRACIA, D. *Fundamentos de bioètica*. Madrid: Eudema, 1989.
 HOWELL-SALE. *Life Choices*. Georgetown UP, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Idees sobre la naturalesa humana

Matèria: *Ètica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Mauri Álvarez*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Analitzar i estudiar diferents concepcions de la naturalesa humana per tal de veure les repercussions que tenen aquests plantejaments a l'hora de configurar un sistema ètic.

Temari

1. Plató
2. Aristòtil
3. Sant Tomàs d'Aquino
4. D. Hume
5. C. Darwin
6. K. Marx
7. F. Nietzsche
8. S. Freud
9. J. P. Sartre
10. B. F. Skinner
11. K. Lorenz

Bibliografia bàsica

Se seguiran els llibres de text següents:
 STEVENSON, L. *Siete teorías sobre la naturaleza humana*. Madrid: Cátedra, 1995.
 TRIGG, R. *Ideas of Human Nature*. Reimpr. Oxford: Blackwell, 1989.

Sistema d'avaluació

1. Examen
2. Treball
3. Exposició oral

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana el coneixement de la llengua anglesa.

Críteris de correcció dels exàmens:

1. Expressió clara, acurada i precisa
2. Ús del vocabulari propi de cada autor
3. Adequació pregunta-resposta
4. Presentació formal i ortogràfica correcta

Virtuts i valors

Matèria: Ètica Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Margarita Mauri Álvarez
 Llengua: català Grup: B1

Objectius

Analitzar i estudiar diversos temes ètics a través de fragments de les obres d'alguns filòsofs i d'articles contemporanis.

Temari

1. Virtut i moralitat
2. La moralitat i els altres
3. La moralitat i un mateix
4. Relacions personals
5. La moralitat i la societat
6. Valors i vida bona

Bibliografia bàsica

Se seguirà el llibre de text següent:
 HALBERSTAM, J. *Virtues and Values. An Introduction to Ethics*. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1988.

Sistema d'avaluació

1. Examen
2. Treball
3. Exposició oral

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana el coneixement de la llengua anglesa.
 Els criteris de correcció en l'examen seran els següents:

1. Expressió clara, acurada i precisa
2. Domini del vocabulari específic de cada tema
3. Adequació pregunta-resposta
4. Presentació formal i ortogràfica correcta

Bioètica i qualitat de vida

Matèria: Ètica Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Margarita Boladeras Cucurella
 Llengua: català Grup: B1

Objectius

1. Introduir a les qüestions més rellevants de la bioètica
2. Donar informació bibliogràfica i de textos legals
3. Promoure l'anàlisi i la reflexió necessàries per a la presa de decisions

Temari

1. El concepte de bioètica. Interdisciplinarietat. Deontologies professionals
2. La justícia: qüestions morals i legals
3. La qualitat de vida. Les etapes de la vida. Salut i malaltia. El principi d'autonomia
4. L'envelliment. Malalts terminals. Eutanàsia. El principi de la dignitat humana
5. Noves tècniques: la reproducció assistida, l'avortament, l'enginyeria genètica. Ciència i societat

Bibliografia bàsica

ARIÈS, P. *El hombre ante la muerte*. Madrid: Taurus, 1984.
 BEAUCHAMP; McCULLOUGH. *Ètica mèdica*. Barcelona: Labor, 1987.
 BOLADERAS, M. *Bioètica*. Madrid: Síntesis, 1998.
 COOMBS, J. *Biotecnología*. Barcelona: Labor, 1989.
 DWORKIN, R. *El dominio de la vida*. Barcelona: Ariel, 1994.
 ENGELHARDT, H. T. *Los fundamentos de la bioética*. Barcelona: Paidós, 1995.
 GRACIA, D. *Procedimientos de decisión en ética clínica*. Madrid: Eudema, 1991.
 PUYOL, A. *Justicia i salut*. Bellaterra: Servei de Publ. UAB, 1999.
 SINGER, P. *Ètica pràctica*. Barcelona: Ariel, 1984.
 SUZUKI, D.; KNUDTSON, P. *GenÈtica*. Madrid: Tecnos, 1991.
 ZARRALUQUI, L. *Procreación asistida y derechos fundamentales*. Madrid: Tecnos, 1988.

Sistema d'avaluació

Dos comentaris de text al final del quadrimestre.

Història de la Filosofia Contemporània: La teoria gadameriana del llenguatge

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Carmen Revilla Guzmán*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Fer una aproximació al debat al voltant de l'hermenèutica a partir de l'anàlisi d'alguns aspectes de la teoria del llenguatge elaborada per Gadamer.

Temari

1. La situació hermenèutica
2. L'horitzó de la comprensió
3. L'estructura lingüística de la tradició
4. Formes i funcions del llenguatge
5. Text i escriptura

Bibliografia bàsica

- GADAMER, H. *Verdad y Método*. Salamanca: Sígueme, 1996. III part.
 ----- «Texto e interpretación». A: *Verdad y Método II*. Sígueme.
 ----- «Hombre y lenguaje». A: *Verdad y Método II*. Sígueme.
 ----- *Poema y diálogo*. Barcelona: Gedisa, 1993.
 ----- *Arte y verdad de la palabra*. Barcelona: Paidós, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Contemporània: L'àmbit de la "Raó Poètica"

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Carmen Revilla Guzmán*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

Anàlisi de l'obra de Maria Zambrano prenent com a referència la forma de racionalitat que introdueix com a *raó poètica*.

Temari

1. Problemes de la filosofia zambraniana
2. El territori de la raó poètica. L'àmbit del sentir i l'àmbit del pensar
3. L'estructura de la raó poètica. L'articulació de la memòria i la raó mitjancera. El logos de les coses
4. El llenguatge de la raó poètica

Bibliografia bàsica

- ZAMBRANO, M. *Hacia un saber sobre el alma*. Madrid: Alianza, 1993.
 ----- *Los bienaventurados*. Madrid: Siruela, 1990.
 ----- *Notas de un método*. Madrid: Mondadori, 1989.
 ----- *Filosofía y poesía*. Mèxic: FCE, 1996.
 ----- *Claros del bosque*. Barcelona: Seix Barral, 1993.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Contemporània: Filosofia i Ciència

Codi: 111251 0

Matèria: *Filosofia Contemporània*
Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre* Cicle: *II*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Aguilera Pedrosa*
Llengua: *castellà*
Grup: *B1*

Temari

Es tracta d'establir les diferències i afinitats entre ciència i filosofia prenent com a punt inicial l'obra d'un dels pocs filòsofs importants d'aquest segle que a la vegada va treballar com a científic.

El perill d'una reducció: filosofització de la ciència i científització de la filosofia. Afinitats en el contingut. Dificultats per a una filosofia contemporània que no atenyi als resultats rellevants de les ciències, problemes filosòfics per a una ciència tancada sobre si mateixa. Filosofia i sociologia, filosofia i biologia.

L'Adorno científic i filosòfic com a model d'una relació no habermasiana entre ciència i filosofia. El seu enfrontament amb Popper, la crítica a Heidegger.

Bibliografia bàsica

- ADORNO, T.; POPPER, K. et al. *La disputa del positivismo en la sociología alemana*. Barcelona: Grijalbo, 1972.
ADORNO, T. *Introducción a la sociología*. Barcelona: Gedisa, 1996.
----- *Dialéctica negativa*. Madrid: Taurus, 1975.
----- *Gesammelte Schriften*. Frankfurt: Soziologische Schriften.
ADORNO, T.; HORKHEIMER, M. *Sociologica*. Madrid: Taurus, 1979.
----- *La sociedad*. Buenos Aires: Proteo, 1969.
AGUILERA, A. (coord.) *Th. Adorno. Actualidad de la filosofía*. Barcelona: Paidós, 1992.
----- *Hombre y cultura*. Madrid: Trotta, 1995.
SCHWEPPEHÄUSER (coord.) *Soziologie im Spätkapitalismus*. Darmstadt: 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Seminari sobre allò tractat al llarg del curs, exposicions dels estudiants.

Codi: 111252 1

Història de la Filosofia Contemporània: Curiositat teòrica i pensament modern

Matèria: *Filosofia Contemporània*
Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre* Cicle: *II*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Josep M. Bech Duró*
Llengua: *català*
Grup: *A1*

Objectius

Explorar els aspectes principals del pensament de Hans Blumenberg (1920-1996), posant un èmfasi especial en els conceptes de *curiositat teòrica*, *funcionalisme històric* i *absolutisme de la realitat*. L'orientació historicista d'aquesta assignatura complementa la intenció antihistorista que es dedicà el curs passat al pensament de Merleau-Ponty. Ambdues exemplifiquen la pruja del pensament contemporani per restituir el sòl preteòric, preobjectiu i preconceptual que suporta les construccions filosòfiques i científiques, lliurant així una (anti-)teoria no husserliana del *món-de-la-vida* o *Lebenswelt*.

Temari

La realitat històrica com a sistema de posicions formals
La teoria blumenbergiana de la inconcepcionalitat
El fenomen històric de les transicions entre èpoques
La legitimitat de l'edat moderna i la controvèrsia sobre la secularització
La flexibilització radical de les dades històriques
La curiositat teòrica per allò preteòric
L'evolució semàntica de la història del pensament
El mite com a absolutisme de les imatges
La mutació del concepte de *natura* i les interpretacions de la modernitat
La invitació a *treballar amb el mite*
La noció de *metàfora absoluta*
Els recursos de l'ésser humà per fer front a l'absolutisme de la realitat
La relació entre teoria i *món-de-la-vida*, entre ésser humà i natura, i entre veritat i realitat.

Bibliografia bàsica

A més a més de les obres més abastables de Hans Blumenberg i de material que distribuirà el professor, són de profitosa consulta:

- BEHRENBURG, P. *Endliche Unsterblichkeit: Studien zu Hans Blumenberg*. Würzburg: 1994.
WETZ, F. J. *Introducción a Hans Blumenberg*. València: 1996.

Sistema d'avaluació

Hi haurà una prova escrita al final del semestre.

Història de la Filosofia Contemporània: Sobre la tolerància i altres conceptes afinsMatèria: *Filosofia Contemporània*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: *6*Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Manuel Cruz Rodríguez*Llengua: *castellà*Grup: *B1***Temari**

El propòsit del curs és mostrar la centralitat que ha aconseguit la categoria de tolerància en les discussions filosòfiques actuals, assenyalant la profunda connexió entre ella mateixa i altres conceptes igualment molt discutits avui des de diversos enfocaments, com són -només per dir-ne alguns- els conceptes de relativisme, identitat, universalisme, diferència...

Bibliografia bàsica

S'indicarà en començar el curs.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Contemporània: Pensament i acció en Hannah ArendtMatèria: *Filosofia Contemporània*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: *6*Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Josefina Birulés Bertrán*Llengua: *català*Grup: *A1***Temari**

1. Geografia de l'ombra i de la llum. Natalitat i acció
2. El lloc del pensar i la retirada de l'acció
3. Esdeveniment i històries
4. Responsabilitat i *amor mundi*

Bibliografia bàsicaARENDT, H. *La vida del espíritu*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1984.-----, *De la història a la acció*. Barcelona: Paidós, 1995.-----, *Entre pasado y futuro*. Barcelona: Península, 1996.YOUNG-BRUEHL, E. *Hannah Arendt*. València: Alfons El Magnànim, 1993.**Sistema d'avaluació**

Examen final.

Temes de Filosofia de la Ciència: Realisme i Antirealisme

Codi: 111255 4

Matèria: Filosofia de la Ciència
Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre Cicle: II
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Campos Havidich
Llengua: català
Grup: A1

Temari

Estudi de la polèmica entre aquests dos corrents de pensament filosòfic

Bibliografia bàsica

HACKING, I. *Representing and Intervening*. Cambridge: University Press, 1983.
LEPLIN. *Scientific Realism*.
VAN FRAASSEN, B. C. *The Scientific Image*. Oxford: Clarendon Press, 1995.

Sistema d'avaluació

Presentació d'un treball.

Codi: 111256 5

Temes de Filosofia de la Ciència: Hipertext i Filosofia

Matèria: Filosofia de la Ciència Cicle: II
Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Medina Gómez
Llengua: català/castellà
Grup: A1

Objectius

Fer una introducció teòrica i pràctica en les noves tecnologies hipertextuals i en el seu context filosòfic i científic.

Temari

1. En l'antiguitat el llibre configura el contingut i la forma de la cultura filosòfica i humanista. En l'edat moderna la impremta configura també la ciència i la filosofia modernes. En l'actualitat hipertext i hipermèdia donen lloc a noves formes d'escriptura, de representació discursiva i de comunicació que van més enllà del discurs lineal i del pensament logocèntric

2. Teories de l'hipertext. Filosofia i tecnologies hipertextuals. La política de l'hipertext

3. Tècniques bàsiques de creació de documents hipertextuals. Elaboració d'hipertextos filosòfics senzills.

Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica de filosofia.

Bibliografia bàsica

DÍAZ, P.; CATENAZZI, N.; AEDO, I. *De la multimedia a la hipermèdia*. Madrid: Ra-Ma, 1996.
EISENSTEIN, E. *La revolución de la imprenta en la edad moderna europea*. Torrejón de Ardoz: Akal, 1994.
GOODY, J. *La domesticación del pensamiento salvaje*. Torrejón de Ardoz: Akal, 1985.
LANDOW, G. P. *Hipertexto. La convergencia de la teoría crítica contemporánea y la tecnología*. Barcelona: Paidós, 1995.
----- (coord.) *Teoría del hipertexto*. Barcelona: Paidós, 1997.
MCLUHAN, M. *La galaxia Gutenberg*. Barcelona: Planeta-Agostini, 1985.

Sistema d'avaluació

Exposició i treball.

Temes de Cosmologia: L'Espai

Matèria: Filosofia de la Natura **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Josep M. Petit Sullà
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Donar a conèixer les múltiples implicacions filosòfiques dels diferents plantejaments sobre l'espai, i fixar-se en la relació espai-lloc.

Temari

1. La *josn* platònica
2. El lloc en Aristòtil
3. Lloc interior i lloc exterior en Descartes
4. L'espai absolut de Newton
5. El lloc com a relació en Leibniz
6. L'espai com a forma pura de la intuïció en Kant
7. Les dimensions de l'espai
8. Espai i moviment
9. La teoria de la relativitat restringida
10. Espai i univers

Bibliografia bàsica

FRASSEN, BAS C. VAN. *Introducción a la filosofía del tiempo y del espacio*. Barcelona: Labor, 1978.
 NYS, D. *La notion d'espace*. Brussel·les: 1901.
 RIGAU, M. *Lugar y espacio*. Barcelona: PPU, 1986.

Sistema d'avaluació

Examen escrit i treball voluntari.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

No és necessari haver cursat Filosofia de la Naturalesa perquè no es parteix de cap pressupòsit.

Temes de Cosmologia: El Temps

Matèria: Filosofia de la Natura **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Antoni Prevosti Monclús
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

Donar a conèixer la problemàtica filosòfica lligada al concepte de temps, atenent sobretot als autors clàssics sobre aquest tema.

Temari

1. Aporetics del temps
2. Temps i moviment. Vessant físic en l'estudi del temps
3. La visió del temps en la física actual
4. Dues sèries de termes temporals
5. La mesura del moviment i la mesura del temps
6. El temps com a nombre del moviment
7. Qui mesura el temps? El temps en l'ànima
8. Present, passat i futur
9. La simultaneïtat i la unicitat del temps
10. Temps absolut o temps relacional
11. La fletxa del temps
12. El temps com a forma a priori de la sensibilitat
13. Temps i eternitat

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Física IV*. A: ARISTOTLE'S *Physics III and IV*. Trad. E. Hussey. Oxford UP, 1983.
 BERGSON. *Durée et simultanéité*. Paris: Alcan, 1922.
 BRAGUE. *Du temps chez Platon et Aristote*. Paris: PUF, 1982.
 MELLOR, D. H. *Real time*. Cambridge UP, 1981.
 PLATÓ. *Timeu*. Trad. Francisco Lisi. A: *Diálogos VI*. Madrid: Gredos, 1992.
 PLOTÍ. *Enèda III*, 7. Trad. J. Igal. A: *Enéadas III-IV*. Madrid: Gredos, 1985.
 SANT AGUSTÍ. *Confesiones XI*. Madrid: BAC, 1988.
 VAN FRAASSEN, B. C. *Introducción a la filosofía del tiempo y del espacio*. Barcelona: Labor, 1978.

Sistema d'avaluació

Participació activa en les classes.
 Examen final sobre les lectures obligatòries que s'indicaran.
 Treball voluntari.

Temes de Filosofia del Llenguatge: Referència directa

Codi: 111257 6

Matèria: Filosofia del Llenguatge
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre **Cicle:** II
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Ramon Cirera Duocastella
Llengua: català
Grup: A1

Objectius

Oferir una visió filosòfica de les teories contemporànies sobre la referència juntament amb les seves implicacions metafísiques.

Temari

1. Noms
2. Termes generals i de gènere natural
3. Descripcions
4. Índexs
5. Enunciats d'existència
6. Actituds proposicionals
7. La significació cognoscitiva

Bibliografia bàsica

- CRIMMINS; PERRY. «The Prince and the Phone Booth». A: *The Problem of the Essential Indexical and Other Essays*. Oxford: Oxford UP, 1993.
- DONNELLAN. «Reference and Definite Descriptions». A: MARTINICH (ed.). *The Philosophy of Language*. Oxford: Oxford U.P., 1985.
- KAPLAN. «Demonstratives». A: ALMOG, PERRY; WETTSTEIN. *Themes from Kaplan*. Oxford: Oxford UP, 1989.
- KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad*. Mèxic: UNAM, 1985.
- «Un enigma sobre la creencia». A: VALDÉS (ed.).
- PERRY. «Frege sobre los demostrativos». A: VALDÉS (ed.). *Pensamiento y lenguaje*. Mèxic: UNAM-III, 1996.
- «Cognitive Significance and New Theories of Reference». A: *The Problem of the Essential Indexical*, op. cit.
- PUTNAM. *¿Es posible la semántica?*. Cuadernos Crítica.
- SEARLE, John R. «Nombres propios y descripciones». A: VALDÉS (ed.), 1967.
- STRAWSON. «Sobre el referir». A: VALDÉS (ed.).
- «¿No es nunca la existencia un predicado?». A: *Libertad y resentimiento*. Barcelona: Paidós, 1995.
- VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.
- WETTSTEIN. «Has Semantics Rested On a Mistake?». A: *The Journal of Philosophy*, vol. 4. LXXXIII, pàg. 185-209.

Sistema d'avaluació

Treballs de curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es pressuposarà que s'ha cursat les assignatures Filosofia del Llenguatge I i II

Codi: 111258 0

Temes de Filosofia del Llenguatge: Ment i consciència

Matèria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Josep Macià Fàbrega
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

L'assignatura consistirà en la discussió de propostes recents computacionals i biològiques sobre la ment, amb l'objectiu addicional de constituir una introducció als temes principals de la filosofia contemporània de la ment i ajudar l'alumnat a formar-se opinions reflexives sobre aquestes qüestions a través del replantejament sistemàtic de les seves opinions prèvies.

Temari

1. Poden pensar les màquines? El test de Turing per a l'atribució de pensaments
2. El programa funcionalista: versions tradicionals i biològiques
3. Representació mental: és pensar manipular símbols computacionalment? Xarxes neurals (sistemes connexionistes) i sistemes clàssics
4. Psicosemàntica: com es refereixen els pensaments al món extern?
5. Què implicaria la reducció de la ment al cervell (o a alguna altra entitat clarament material?). Existeixen obstacles insuperables per a aquesta reducció?
6. Problemes que es troben en l'explicació de la consciència

Bibliografia bàsica

Les lectures obligatòries se centraran en el material que existeix en castellà. Entre d'altres:

- CHURCHLAND, P. *Mente y materia*. Gedisa.
- DENNETT, D. *La conciencia explicada*. Barcelona: Paidós, 1995.
- FODOR, J. *Psicosemántica*. Madrid: Tecnos, 1994.
- SEARLE, J. *El redescubrimiento de la mente*. Barcelona: Crítica, 1996.

També les recopilacions

- BRONCANO, F. *La mente humana*. Madrid: Trotta; CSIC, 1995.
- RABOSI, E. *Filosofia de la mente y ciencia Cognitiva*. Barcelona: Paidós, 1996.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre preguntes proposades al llarg del curs.

Matèria: Filosofia Política

Tipus: optativa Crèdits: 6

Període lectiu: 2n semestre

Cicle: II

Hores setmanals: Teòriques 2

Pràctiques - Despatx 2

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Professorat: Francisco López Frías

Llengua: castellà

Grup: A1

Temari

1. La teoria política moderna. L'estat de Hobbes a Buchanan
2. Els clàssics de l'economia política
3. Utilitarisme i economia
4. El mercat i els seus adversaris
5. Racionalisme *constructivista* i racionalisme *crític*
6. Teoria econòmica del benestar i estat de benestar
7. Teoria de jocs i les seves aplicacions
8. Contracte social: coacció i col·laboració. Noves teories del contracte social
9. La teoria de la decisió pública: Public Choice de J. M. Buchanan

Bibliografia bàsica

- BUCHANAN, J. M. *The limits of Liberty*. Chicago: The University Chicago Press, 1975.
 BUCHANAN, J. M.; BRENNAN, E. *La razón de las normas*. Madrid: Unión Editorial, 1987.
 BUCHANAN, J. M. et al. *El análisis económico de lo político*. Madrid: IEE, 1984.
 COLOMER, J. M. *El utilitarismo*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 HAYEK, F. A. *Derecho, legislación y libertad*. Madrid: Unión Editorial, 1982, vol. 3.
 JASAY, A. de. *El estado. La lógica del poder político*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
 MUELLER, D. *Elección pública*. Madrid: Alianza, 1986.
 NUEZ, P. *La política de la libertad*. Madrid: Unión Editorial, 1994.
 O'BRIEN, D. P. *Los economistas clásicos*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
 POUNDSTONE, W. *El dilema del prisionero*. Madrid: Alianza Editorial, 1995.
 VALLESPÍN, F. *Nuevas teorías del contrato social: Rawls, Nozick i Buchanan*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen i/o treball acceptat abans del 30 de novembre.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Hi haurà una bibliografia més àmplia al començament del curs.

Ètica i sensibilitat

Matèria: Filosofia Política

Cicle: II

Tipus: optativa Crèdits: 6

Període lectiu: 1r semestre

Hores setmanals: Teòriques 2

Pràctiques - Despatx 2

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Professorat: Norbert Bilbeny García

Llengua: català

Grup: A1

Objectius

Investigar les possibilitats dels hàbits, les creences i el judici morals en la transformació mediàtica dels sentits corporals i les formes de la sensibilitat.

Temari

1. Revolució cognitiva i canvi cultural
2. Substitució actual d'hàbits i creences
3. El paper de la sensibilitat en la filosofia moral
4. Tacte i mirada en la biologia i la cultura de la conducta humana
5. Elements cognitius i perceptius d'una ètica del mínim comú moral

Bibliografia bàsica

- BILBENY, N. *La revolució en la ètica*. Barcelona: Anagrama, 1997.
 MERLEAU-PONTY, M. *Phénoménologie de la perception*. Paris: Gallimard, 1976.
 VELTESSEN, J. M. *Perception, empathy and judgement*. Pennsylvania State Press.

Sistema d'avaluació

Examen escrit i treball voluntari.

Matèria: Filosofia Política Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Josep M. Alsina Roca
 Llengua: castellà
 Grup: A1

Objectius

S'estudiarà la influència decisiva que va tenir el romanticisme en la gènesi del pensament social contemporani. Es donarà una importància especial als autors francesos més representatius del romanticisme en la doble versió, tradicionalista i revolucionària, fent-hi notar afinitats i contrastos. També s'analitzaran les diverses influències polítiques que l'ambient romàntic va exercir en els corrents utòpics i en les doctrines nacionalistes del segle passat.

Temari

1. Corrents i tendències en el romanticisme social
2. L'evasió del present. Nostàlgia del passat i ànsia revolucionària
3. La religió del progrés
4. Romanticisme i utopia; els messianismes polítics
5. Els nacionalismes d'origen romàntic
6. El ressentiment romàntic
7. La religiositat romàntica: el cristianisme emotiu i alliberador

Bibliografia bàsica

- ABRAMS, M. H. *El Romanticismo: Tradición y revolución*. Madrid: Visor, 1992.
 ALSINA ROCA, J. M. *El Tradicionalismo filosófico en España. Su génesis en la generación romántica catalana*. Barcelona: PPU, 1985.
 BENICHOU, P. *El tiempo de los profetas. Doctrinas de la época romántica*. Mèxic: FCE, 1984.
 BRION, M. *La Alemania romántica*. Barcelona: Barral, 1973, vol. I i II.
 CANALS VIDAL, F. *Cristianismo y revolución. Los orígenes románticos del catalanismo de izquierdas*. 2a ed. Madrid: Speiro, 1986.
 GUSDORF, G. *Le Romantisme. Le savoir romantique*. París: Payot, 1993.
 HERNANDEZ PACHECO, J. *La conciencia romántica*. Madrid: Tecnos, 1995.
 KHON, H. *Historia del nacionalismo*. Mèxic: FCE, 1949.
 PICARD, R. *El romanticismo social*. 2a ed. Mèxic: FCE, 1987.
 RICHARD, J. P. *El romanticismo en Francia*. Barcelona: Barral, 1975.
 SCHENK, H. G. *El espíritu de los románticos europeos*. Mèxic: FCE, 1987.

Sistema d'avaluació

Prova escrita i treball monogràfic.

Assalts a la raó política II

Matèria: Filosofia Política Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: José M. Bermudo Avila
 Llengua: castellà
 Grup: A1 i B1

Temari

1. Crítica de la raó instrumental (Adorno i Horkheimer)
2. Arqueologia i deconstrucció de la raó impura (de Foucault a Derrida)
3. De la racionalitat pràctica a la literatura (Lyotard i els postmoderns)
4. Pragmatisme, pluralisme i raó privada (Rorty)
5. De la raó etnocèntrica a la raó local comunitària (MacIntyre, Taylor i Sandel)
6. La lleialtat dèbil o la reformulació del projecte il·lustrat (Rawls i Habermas)

Bibliografia bàsica

- ADORNO, T.; HORKHEIMER, M. *Dialéctica de la Ilustración*. Buenos Aires: Sur, 1977.
 BENJAMIN, W. *Discursos interrumpidos*. Madrid: Taurus, 1973, vol. I.
 DERRIDA, J. *La deconstrucción en las fronteras de la filosofía*. Barcelona: Paidós, 1989.
 GUATTARI, F.; NEGRI, T. *Las verdades nómadas*. San Sebastián: Iralka, 1996.
 LYOTARD, J. F. *La condición postmoderna*. Madrid: Cátedra, 1984.
 MCCARTHY, T. *Ideales e ilusiones. Reconstrucción y deconstrucción en la teoría crítica contemporánea*. Madrid: Tecnos, 1992.
 NEGRI, T. *La anomalía salvaje*. Barcelona: Anthropos, 1993.
 RORTY, R. *Contingencia, ironía y solidaridad*. Barcelona: Paidós, 1991.
 WELLMER, A. *Sobre la dialéctica de modernidad y postmodernidad. La crítica de la razón después de Adorno*. Madrid: Visor, 1993.

Sistema d'avaluació

1. Un comentari crític d'un text (de la llista adjunta).
2. Un examen que consistirà a desenvolupar temes proposats.

Matèria: Història de la Ciència
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre Cicle: II
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Antonio Beltrán Mari
 Llengua: castellà
 Grup: A1

Objectius

Aquest curs es proposa completar la visió de l'afaire Galileu iniciada en el curs anterior, en el qual es van estudiar bàsicament les relacions de Galileu i l'Església fins a 1616, a més de les arrels del problema.

Temari

Aquest segon any (Temes d'Història de la Ciència: 'el Cas Galileu' des de 1633 fins avui) s'estudiarà el cas Galileu des de 1633 fins avui. Se centrarà especialment en la reinterpretació de les condemnes de 1616 i 1633, per part dels catòlics, especialment des de la mort de Galileu. S'estudiaran les discussions de 1820-1823 en el si de l'Església que acabaran amb la retirada de l'Índex de les obres copernicanes. Es dedicarà especial atenció al cas de la censura i la manipulació de l'obra sobre Galileu de Pio Paschini, encarregada per la mateixa Església. Finalment, s'estudiarà l'operació anomenada *rehabilitació de Galileu*, empresa pel papa Joan Pau II el 1979 i clausurada el 1992.

No és un requisit indispensable haver fet el curs anterior.

Bibliografia bàsica

D'ADDIO, M. *Il caso Galilei. Processo/Scienza/Verità*. Roma: Edizioni Studium, 1993.
 FANTOLI, A. *Galileo, per il copernicanesimo e per la chiesa*. 2a edició revisada i corregida. Specola Vaticana, Libreria Editrice Vaticana, 1997 (Studi Galileiani vol. 2). (A la biblioteca hi ha la versió anglesa).
 GALILEU, G. *Diálogo sobre los dos máximos sistemas del mundo ptolemaico y copernicano*. (Introd., trad., i notes d'Antoni Beltrán). Madrid: Alianza Editorial, 1994.
 MORPURGO-TAGLIABUE, G. *I processi di Galileo e l'epistemologia*. Milà: Edizioni di Comunità, 1963. (Reed. a Armando Ed. Roma, 1981).
 SANTILLANA, G. de. *The Crime of Galileo*. The Univ. of Chicago Press, 1955. (Midway Reprint, 1976). (A la biblioteca hi ha la versió italiana ampliada, de 1960).

Sistema d'avaluació

Examen final.

Matèria: Història de la Filosofia
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre Cicle: II
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
 Professorat: Antonio Alegre Gorri
 Llengua: castellà
 Grup: B1

Objectius

Penetrar, en la mesura que es pugui, en la sensibilitat de la cultura i la filosofia de la Grècia antiga, tenint molt presents els factors de l'oralitat i la representació.

Temari

La tremenda essència de la conflictivitat, de la guerra (*pólemos*) humana en tots els sentits, idea tan ben expressada pel genial Heràclit, es va intentar solucionar en el segle v aC, a Grècia, i sobretot a Atenes, de tres maneres diferents:

1. Mitjançant la democràcia, que, per mitjà de la llei, regula els conflictes.
2. Mitjançant la tragèdia, que expressa els conflictes, però intenta regular-los per mitjà de la publicitat representativa.
3. Mitjançant la filosofia, aquesta dialèctica unificadora que assoleix la multicitat amb Aristòtil.

Hi ha estructures de comportament i de relació universals? Per què, llavors, sols de manera magistral les expressaren els tràgics atenesos? Té molt a veure amb el pas, a tots els nivells, del caos al cosmos, de l'anomia a la llei. La tragèdia àtica ha estat, és i serà font de reflexió inesgotable. Tindrem en compte en aquest curs, sens dubte, les diverses potents teories sobre la tragèdia, com ara les de Goethe, Hölderlin, Nietzsche, René Girard, etc. Però farem una cosa que és important. De vegades, es teoritza sobre teories sobre la tragèdia àtica sense conèixer-ne els textos directes. La dinàmica serà:

1. Llegir totes les tragèdies àtiques conservades.
2. Reflexionar-hi des de les diverses teories, però, sobretot, des de les teories dels grecs.

Desitjo ensenyar el *model antic*, és a dir, com els grecs entenen els seus avantpassats recents i contemporanis: per això hem de llegir els diàlegs de Plató on hi hagi notícies sobre els tràgics o els diàlegs constructius en forma de tragèdia; i, òbviament, s'haurà de treballar la *Poètica* d'Aristòtil.

Recomanacions
 Seria interessant assistir a alguns cursos sobre cultura i religiositat gregues que s'imparteixen a la Facultat de Filologia Grega, i a d'altres d'antropologia cultural. Al començament del curs es donaran indicacions respecte a això.

Bibliografia bàsica

1. Fonts
 Totes les tragèdies d'Esquil, Sòfocles i Eurípides. Afortunadament totes estan traduïdes al castellà a Gredos, Madrid. N'hi ha moltes de traduïdes al català a la Bernat Metge de Barcelona. Són esplèndides les traduccions franceses de Les Belles Lettres.

ARISTÒFANES. *Comèdies*. Barcelona: Bernat Metge, 1969-1977, vol. V.

ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos; Barcelona: Bernat Metge

PLATÓ. Els diàlegs que parlen de la tragèdia.

2. Bibliografia secundària

- ALSINA CLOTA, J. *Tragedia, religión y mito entre los griegos*. Barcelona: Labor, 1971.
BENJAMIN, W. *El origen del drama barroco alemán*. Madrid: Taurus, 1990.
BOWRA, C. M. *La Atenas de Pericles*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
BURKHARDT, J. *Historia de la cultura griega*. Barcelona: Iberia, 1974.
DODDS, E. R. *Los griegos y lo irracional*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
KAUFMANN, W. *Tragedia y filosofía*. Barcelona: Seix Barral, 1978.
LESKY, A. *La tragedia griega*. Barcelona: Labor, 1973.
----- *Historia de la literatura griega*. Madrid: Gredos, 1989.
MIRALLES, C. *Esquilo, política y tragedia*. Barcelona: Ariel.
NIETZSCHE, F. *El nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
Es donarà més bibliografia detallada al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es donarà als alumnes al començament del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

M'interessa l'avaluació continuada per l'assistència i les lectures per fomentar l'oralitat i la representació.

Codi: 111109 5

Temes d'Història de la Filosofia: Tragèdia Àtica i Filosofia, II

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Antonio Alegre Gorri
Llengua: castellà **Grup:** B1

Objectius

Penetrar, en la mesura que es pugui, en la sensibilitat de la cultura i la filosofia de la Grècia antiga, tenint molt presents els factors de l'oralitat i la representació.

Temari

La tremenda essència de la conflictivitat, de la guerra (*pólemos*) humana en tots els sentits, idea tan ben expressada pel genial Heràclit, es va intentar solucionar en el segle V aC, a Grècia, i sobretot a Atenes, de tres maneres diferents:

1. Mitjançant la democràcia, que, per mitjà de la llei, regula els conflictes.
2. Mitjançant la tragèdia, que expressa els conflictes, però intenta regular-los per mitjà de la publicitat representativa.
3. Mitjançant la filosofia, aquesta dialèctica unificadora que assoleix la multitud amb Aristòtil.

Hi ha estructures de comportament i de relació universals? Per què, llavors, sols de manera magistral les expressaren els tràgics atenesos? Té molt a veure amb el pas, a tots els nivells, del caos al cosmos, de l'anomia a la llei. La tragèdia àtica ha estat, és i serà font de reflexió inesgotable. Tindrem en compte en aquest curs, sens dubte, les diverses potents teories sobre la tragèdia, com ara les de Goethe, Hölderlin, Nietzsche, René Girard, etc. Però fem una cosa que és important. De vegades, es teoritza sobre teories sobre la tragèdia àtica sense conèixer-ne els textos directes. La dinàmica serà:

1. Llegir totes les tragèdies àtiques conservades.
2. Reflexionar-hi des de les diverses teories, però, sobretot, des de les teories dels grecs. Desitjo ensenyar el model antic, és a dir, com els grecs entenen els seus avantpassats recents i contemporanis: per això hem de llegir els diàlegs de Plató on hi hagi notícies sobre els tràgics o els diàlegs constructius en forma de tragèdia; i, òbviament, s'haurà de treballar la *Poètica* d'Aristòtil.

Recomanacions
Seria interessant assistir a alguns cursos sobre cultura i religiositat gregues que s'imparteixen a la Facultat de Filologia Grega, i a d'altres d'antropologia cultural. Al començament del curs es donaran indicacions respecte a això.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

Totes les tragèdies d'Esquil, Sòfocles i Eurípides. Afortunadament totes estan traduïdes al castellà a Gredos, Madrid. N'hi ha moltes de traduïdes al català a la Bernat Metge de Barcelona. Són esplèndides les traduccions franceses de Les Belles Lettres.

ARISTÒFANES. *Comèdies*. Barcelona: Bernat Metge, 1969-1977, vol. V.

ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos; Barcelona: Bernat Metge.

PLATÓ. Els diàlegs que parlen de la tragèdia.

2. Bibliografia secundària

- ALSINA CLOTA, J. *Tragedia, religión y mito entre los griegos*. Barcelona: Labor, 1971.
BENJAMIN, W. *El origen del drama barroco alemán*. Madrid: Taurus, 1990.
BOWRA, C. M. *La Atenas de Pericles*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
BURKHARDT, J. *Historia de la cultura griega*. Barcelona: Iberia, 1974.
DODDS, E. R. *Los griegos y lo irracional*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
KAUFMANN, W. *Tragedia y filosofía*. Barcelona: Seix Barral, 1978.
LESKY, A. *La tragedia griega*. Barcelona: Labor, 1973.
----- *Historia de la literatura griega*. Madrid: Gredos, 1989.
MIRALLES, C. *Esquilo, política y tragedia*. Barcelona: Ariel.
NIETZSCHE, F. *El nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
Es donarà més bibliografia detallada al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es donarà als alumnes al començament del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

M'interessa l'avaluació continuada per l'assistència i les lectures per fomentar l'oralitat i la representació.

Codi: 111261 3

Temes d'Història de la Filosofia: Ontologia en Aristòtil, I

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Felipe Martínez Marzosa
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Generar un discurs filosòfic a propòsit de la dificultat (i, a la vegada, la necessitat) d'accedir des de la nostra posició històrica al pensament d'Aristòtil.

Temari

La fonamentació aristotèlica que hi hagi un problema del ser
Ontologia i ontologies

Bibliografia bàsica

- AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristòteles*. Madrid: Taurus, 1974.
MARTÍNEZ MARZOSA, F. *Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Akal, 1995.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Temes d'Història de la Filosofia: Ontologia en Aristòtil, II

Codi: 111262 4

Matèria: Història de la Filosofia
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre **Cicle:** II
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Felipe Martínez Marzosa
Llengua: castellà
Grup: A1

Objectius

Continuació de la mateixa reflexió indicada per a Ontologia en Aristòtil I.

Temari

L'estructura de l'obra d'Aristòtil i la relació de cadascuna de les seves parts amb el problema del ser

Bibliografia bàsica

AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristòteles*. Madrid: Taurus, 1974.
MARTINEZ MARZOSA, F. *Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Akal, 1995.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els que no hagin fet Ontologia en Aristòtil s'han de posar en contacte amb el professor abans de començar les classes.

Codi: 111263 5

Temes d'Història de la Filosofia: Novetats historiogràfiques de la Filosofia Medieval, I

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francesc Fortuny i Bonet
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

1. Vivenciar i fer conscient què vol dir tenir *mentalitat històrica*
2. Fer entendre quina importància pot tenir la dimensió històrica de la filosofia
3. Portar a la comprensió de quins són els paradigmes actuals de la tasca historiogràfica en filosofia

Temari

La història, qualsevol història especialitzada o general, no és una cosa estàtica. No sols presenta notables canvis de fet, sinó que també la historiografia és essencialment històrica; el mateix concepte d'història és històric.

La historicitat és precisament el tret més característic de la persona i de tota la seva acció singular o social. Però, paradoxalment, no se l'ha tingut en compte fins fa molt poc temps. I encara avui no es pot dir que la consciència històrica sigui gaire profunda ni generalitzada. Més aviat, cal reconèixer que la major part dels temes especulatiu, pràctics o personals es miren ucrònicament, *sub specie eternitatis*. I, malgrat tot, no n'hi ha, de pensament sense història.

Hom estudiarà:

- a) el concepte de temps
- b) les escoles epistemològiques de la historiografia
- c) els implícits epistemològics fonamentals
- d) algun exemple d'aplicació de la historiografia com a dimensió constitutiva del pensar

Bibliografia bàsica

BARRACLOUGH, G. «Historia» A: *Corrientes de la investigación en las ciencias sociales*. Antropología, Arqueología, Historia. Madrid: Unesco-Tecnos, 1981, vol. 2. (Original, París: Unesco, 1978).
DIVERSOS AUTORS. *Questioni de Storiografia Filosofica. La storia de la filosofia attraverso i suoi interpreti*. A cura de V. Mahieu. 5 vol. Brescia: Editrice La Scuola, 1975.
PERELMAN, C. *Philosophie et méthode. Actes du Colloque de Bruxelles (5-6 mars 1972)*. Brussel·les: Editions de l'Université de Bruxelles, 1973.
RICOUER, P. «Filosofia». A: *Corrientes de la investigación en las ciencias sociales*. Vol. 4: *Filosofia*. Madrid: Unesco-Tecnos, 1982 (Original, París: Unesco, 1978).

També serà útil consultar els darrers anuaris de la SIEPM: *Bulletin de la Philosophie Médiévale*.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les intervencions a classe. Presentació de les ressenyes crítiques dels aspectes epistemològics i metodològics historiogràfics de dos articles o llibres d'investigació sobre un o dos autors medievals. Els dos valors són necessaris i se sumen.

Temes d'Història de la Filosofia: Novetats historiogràfiques de la Filosofia Medieval, II

Codi: 111264 6

Màteria: Història de la Filosofia
Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre Cicle: II
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francesc Fortuny i Bonet
Llengua: català
Grup: B1

Objectius

1. Vivenciar i fer conscient què vol dir tenir mentalitat històrica
2. Fer entendre quina importància pot tenir la dimensió històrica de la filosofia
3. Portar a la comprensió de quins són els paradigmes actuals de la tasca historiogràfica en filosofia

Temari

La història, qualsevol història especialitzada o general, no és una cosa estàtica. No sols presenta notables canvis de fet, sinó que també la historiografia és essencialment històrica; el mateix concepte d'història és històric. La historicitat és precisament el tret més característic de la persona i de tota la seva acció singular o social. Però, paradoxalment, no se l'ha tingut en compte fins fa molt poc temps. I encara avui no es pot dir que la consciència històrica sigui gaire profunda ni generalitzada. Més aviat, cal reconèixer que la major part dels temes especulatiu, pràctics o personals es miren ucrònicament, *sub specie eternitatis*. I, malgrat tot, no n'hi ha, de pensament sense història.

Hom estudiarà:

- a) el concepte de temps
- b) les escoles epistemològiques de la historiografia
- c) els implícits epistemològics fonamentals
- d) algun exemple d'aplicació de la historiografia com a dimensió constitutiva del pensar

Bibliografia bàsica

- BARRACLOUGH, G. «Historia» A: *Corrientes de la investigación en las ciencias sociales*. Antropología, Arqueología, Historia. Madrid: Unesco-Tecnos, 1981, vol. 2. (Original, París: Unesco, 1978).
- DIVERSOS AUTORS. *Questioni de Storiografia Filosofica. La storia de la filosofia attraverso i suoi interpreti*. A cura de V. Mahieu. 5 vol. Brescia: Editrice La Scuola, 1975.
- PERELMAN, C. *Philosophie et méthode. Actes du Colloque de Bruxelles (5-6 mars 1972)*. Bruxelles: Editions de l'Université de Bruxelles, 1973.
- RICOUER, P. «Filosofia». A: *Corrientes de la investigación en las ciencias sociales*. Vol. 4: *Filosofia*. Madrid: Unesco-Tecnos, 1982 (Original, París: Unesco, 1978).

També serà útil consultar els darrers anuaris de la SIEPM: *Bulletin de la Philosophie Médiévale*.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les intervencions a classe. Presentació de les ressenyes crítiques dels aspectes epistemològics i metodològics historiogràfics de dos articles o llibres d'investigació sobre un o dos autors medievals. Els dos valors són necessaris i se sumen.

Temes d'Història de la Filosofia: Els diàlegs de Bruno, I: Diàlegs cosmològics

Codi: 111265 0

Màteria: Història de la Filosofia
Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre Cicle: II
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Miguel A. Granada Martinez
Llengua: castellà
Grup: A1

Objectius

En relació amb el 400 aniversari de la mort de G. Bruno, el curs es proposa portar a terme una lectura dels diàlegs italians de Bruno com una obra unitària que desenvolupa un projecte global sistemàtic i coherent.

Temari

Lectura, anàlisi, contextualització històrica i doctrinal dels diàlegs cosmològics: *La cena de las cenizas*; *De la causa, principio y uno* i *Del infinito: el universo y los mundos*.

Bibliografia bàsica

- BRUNO, G. *La cena de las cenizas*. Madrid: Alianza Editorial, 1987.
- *Del infinito: el universo y los mundos*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
- *De la causa, principio y uno*. A: BRUNO: *Mundo, magia y memoria*. Madrid: 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final.

L'alumnat podrà realitzar, previ acord del professor, un treball personal amb possibilitat d'exposició a classe.

Temes d'Història de la Filosofia: Els diàlegs de Bruno, II: Diàlegs morals

Codi: 111266 1

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel A. Granada Martínez*
Llengua: *castellà*
Grup: *A1*

Objectius

En relació amb el 400 aniversari de la mort de G. Bruno, aquest curs és la continuació de l'anterior que s'imparteix al primer semestre en el qual es desenvolupa la lectura dels diàlegs italians de Bruno com una obra unitària que exposa un projecte global sistemàtic i coherent.

Temari

Lectura, anàlisi, contextualització històrica i doctrinal dels diàlegs morals: *Expulsión de la bestia triunfante, Cábala del caballo Pegaso i De los heroicos furoros.*

Bibliografia bàsica

- BRUNO, G. *Expulsión de la bestia triunfante*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- , *Cábala del caballo Pegaso*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
- , *De los heroicos furoros*. Tecnos.
- , *De gli eroici furori*. París: Les Belles Lattres, 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final.
L'alumnat podrà realitzar, previ acord del professor, un treball personal amb possibilitat d'exposició a classe.

Codi: 111267 2

Temes d'Història de la Filosofia: Qüestions leibnizianes

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Felipe Martínez Marzosa*
Llengua: *castellà*
Grup: *B1*

Objectius

Generar un discurs filosòfic a partir d'alguns motius procedents de Leibniz.

Temari

1. El concepte de *veritat*
2. La designació
3. La substància
4. L'existència

Bibliografia bàsica

- MARTÍNEZ MARZOSA, F. *Cálculo y ser (Aproximación a Leibniz)*. Madrid: Visor, 1991.
- MATES, B. *The philosophy of Leibniz. Metaphysics and language*. Nova York: Oxford University Press, 1986.

A més del text de Leibniz, la localització del quals s'indicarà al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Temes d'Història de la Filosofia: Heidegger: Ésser i Temps, segona secció

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Francesc Pereña Blasi*
 Llengua: *català* Grup: AI

Objectius

Anàlisi dels conceptes fonamentals que articulen la interpretació heideggeriana de l'ésser de l'home com a temporalitat.

Temari

1. L'ésser total del *Dasein* i el sentit ontològic de la mort
2. Consciència i resolució
3. Interpretació temporal dels existenciaris
4. Temporalitat i historicitat
5. Temporalitat i *concepte vulgar* del temps
6. Temporalitat i sentit de l'ésser

Bibliografia bàsica

HEIDEGGER, M. *Sein und Zeit*. Frankfurt: Klostermann, 1977. Traduccions castellanques: *El ser y el tiempo*. Mèxic: FCE, i *Ser y Tiempo*. Santiago de Xile: Editorial Universitaria, 1997.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Se suposa un coneixement mínim de la primera secció d'*Ésser i temps*.

Temes d'Història de la Filosofia: La metafísica de Descartes, Les "Meditacions"

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Salvi Turó Tomás*
 Llengua: *català* Grup: B1

Objectius

En el curs s'estudiarà la metafísica cartesiana prenent com a fil conductor la seva exposició canònica en el text de 1641, les *Meditaciones de prima philosophia*. Hom analitzarà igualment les variants temàtiques i expositives entre aquesta obra i els altres textos metafísics de Descartes.

Temari

1. Gènesi i escriptura de la metafísica cartesiana
2. Mètode analític i forma meditativa
3. Lectura de les *Meditacions*
4. Les altres exposicions de la metafísica cartesiana
5. La posteritat cartesiana

Bibliografia bàsica

ALQUÉ, F. *La découverte métaphysique de l'homme chez Descartes*. París: PUF, 1950.
 BECK, L. J. *The metaphysics of Descartes: a study of the Meditations*. Oxford: Clarendon Press, 1965.
 BEYSSADE, J. M. *La philosophie première de Descartes*. París: Flammarion, 1979.
 GOUHIER, H. *La pensée métaphysique de Descartes*. París: Vrin, 1969.
 GUÉROULT, H. *Descartes selon l'ordre des raisons*. París: Aubier, 1953.
 MARION, J. L. *Sur la théologie blanche de Descartes*. París: PUF, 1981.
 -----, *Le prisme métaphysique de Descartes*. París: PUF, 1986.
 VICENS, J. A. *Meditació i metafísica a Descartes*. Barcelona: Anthropos, 1991.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del curs, la qualificació de la qual podrà ser matisada per algun treball personal (voluntari) prèviament acordat amb el professor.

Temes d'Història de la Filosofia: La Crítica del Judici Estètic

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Salvi Turró Tomás*
 Llengua: *català* Grup: *A1*

Objectius

Anàlitzar la part *estètica* de la tercera crítica kantiana, destacant els elements que la configuren com a *culminació* del plantejament crític i que, alhora, la mostren com a text de *transició* respecte al desplaçament posterior de l'idealisme alemany.

Temari

1. Incardinació de la KU en el conjunt de l'obra crítica
2. Delimitació del judici estètic del gust i del sublim
3. Deducció del judici estètic: l'apriori de la comunicabilitat
4. Natura, art i geni
5. Un nou tipus d'exposició: símbol i idees estètiques
6. Els límits de la KU: entre l'Il·lustració i romanticisme

Bibliografia bàsica

- BIEMEL, W. *Die Bedeutung von Kants Begründung der Ästhetik für die Philosophie der Kunst*. Colònia: Universitätsverlag, 1959.
 CASSIRER, H. W. *A commentary on Kant's Critique on Judgement*. Londres: Methuen & Co., 1936.
 KUYPERS, K. *Kants Kunsttheorie und die Einheit der Kritik der Urteilskraft*. Amsterdam: Noth-Holland Publishing Co., 1972.
 PAREYSON, L. *L'estetica di Kant*. Milà: Mussia editore, 1968.
 SOURIAU, M. *Le Jugement réglé dans la philosophie critique de Kant*. París: Alcan, 1926.
 TURRÓ, S. *Tránsito de la naturaleza a la historia en la filosofía de Kant*. Barcelona: Anthropos, 1996.
 DIVERSOS AUTORS. *Estudios sobre la «Crítica del Juicio»*. Madrid: Visor, 1992.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del curs, la qualificació de la qual podrà ser matisada per algun treball personal (voluntari) prèviament acordat amb el professor.

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: El concepte d'infinít

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Calixto Badesa Cortés*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

El concepte d'infinít ha estat tradicionalment objecte d'anàlisi filosòfica amb freqüència associada a la reflexió sobre els conceptes d'espai i temps. El propòsit d'aquest curs és presentar una panoràmica històrica d'aquestes anàlisis del concepte d'infinítud.

Temari

1. Introducció
2. Pitagòrics i eleàtics. Paradoxes de Zenó
3. Aristòtil
4. Edat Mitjana i Renaixement
5. Antinòmies kantianes
6. Bolzan i Cantor

Bibliografia bàsica

MOORE, A.W. *The Infinite*. Londres: Routledge, 1990.

Sistema d'avaluació

Exercicis i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver realitzat els cursos de primer cicle Lògica I i Lògica II.

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Filosofia de la Matemàtica

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Ignasi Jané Palau*
 Llengua: *català*
 Grup: *B1*

Objectius

L'objectiu del curs és introduir l'alumnat als conceptes més bàsics de la filosofia de la matemàtica actual. Amb la intenció que les discussions tinguin una base relativament sòlida, és a dir, ben coneguda per l'estudiant, obtindrem motivacions i posarem a prova els resultats temptatius obtinguts reflexionant sobre estructures com la dels nombres naturals, la recta real o l'espai euclidià i sobre alguns conceptes i teoremes de la teoria de conjunts infinits.

Temari

Ens ocuparem sobretot dels dos problemes centrals:
 1. Què són els objectes matemàtics?
 2. Com obtenim coneixement matemàtic?

Bibliografia bàsica

Les dues antologies següents contenen molts dels articles més influents:

BENACERRAF, P.; PUTNAM, H. (ed.). *Philosophy of Mathematics. Selected readings*. 2a edició. Cambridge University Press, 1983.
 HART, W. D. (ed.). *The Philosophy of Mathematics*. Oxford University Press, 1996.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És molt convenient que l'estudiant conegui bé el contingut del curs de Teoria Bàsica de Conjunts.

Temes de Lògica: El Teorema d'Incompletesa de Gödel

Matèria: *Lògica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Joan Bagaria Pigrau*
 Llengua: *català*
 Grup: *B1*

Objectius

Caracteritzar de manera precisa els conceptes informals d'algorisme, de funció calculable i de conjunt o relació decidible. Donar una demostració rigorosa del teorema d'incompletesa de Gödel i veure'n algunes de les conseqüències i aplicacions.

Temari

1. El concepte d'algorisme o procediment rutinari
2. Funcions recursives primitives
3. Funcions recursives
4. Màquines de Turing
5. Conjunts recursivament enumerables
6. Aritmetització de la sintaxi
7. El teorema de Tarski sobre la impossibilitat de definir veritat
8. El teorema d'incompletesa de Gödel
9. Conseqüències i aplicacions

Bibliografia bàsica

BOLOS, G. *Computability and logic*. Nova York: Cambridge University Press, 1980.
 EBBINGHAUS, H. D.; FLUM, S.; THOMAS, W. *Mathematical logic*. Nova York: Springer Verlag, 1984.
 SMULLYAN, R. *Gödel's incompleteness theorems*. Nova York: Oxford University Press, 1992.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Temes de Lògica: Teoria Bàsica de Conjunts

Codi: 11124 6

Matèria: Lògica
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre **Cicle:** II
Hores setmanals: *Teòriques* 2 *Pràctiques* 1 *Despatx* 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Ignasi Jané Palau
Llengua: català
Grup: B1

Objectius

L'objectiu del curs és proporcionar un coneixement efectiu dels principis fonamentals dels conjunts infinits, amb algunes consideracions històriques i filosòfiques.

Temari

1. Els nombres naturals: principi d'inducció i teorema de recursió
2. Conjunts finits i infinits
3. Conjunts numerables
4. L'axioma d'elecció
5. Ordres discrets, densos i continus
6. Caracterització de l'ordre dels nombres racionals i del dels nombres reals
7. Bons ordres
8. Cardinalitat

Bibliografia bàsica

FRAENKEL, A. *Abstract set Theory*. North Holland, 1968.
MOSCHOVAKIS, T. N. *Notes on set Theory*. Nova York: Springer-Verlag, 1994.
VAUGHT, R. L. *Set Theory, an introduction*. Birkhäuser, 1985.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El seguiment del curs pressuposa alguns coneixements de lògica; concretament, el contingut del curs Lògica I.

Temes de Lògica: Teorema de Completesa

Codi: 111273 1

Matèria: Lògica
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre **Cicle:** II
Hores setmanals: *Teòriques* 2 *Pràctiques* 1 *Despatx* 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Calixto Badesa Cortés
Llengua: castellà
Grup: A1

Objectius

Donar a l'alumnat un coneixement raonable dels resultats bàsics de la lògica de primer ordre.

Temari

El nucli central està constituït pels teoremes de completesa, de compactat i de Löwenheim-Skolem per a la lògica de primer ordre i d'una introducció a la lògica de segon ordre. Ens ocuparem també de la relació entre la lògica formal i l'argumentació informal, de diverses maneres d'obtenir teories, del concepte de teoria axiomàtica i del d'extensió definicional d'una teoria.

Bibliografia bàsica

EBBINGHAUS, H. D.; FLUM, S.; THOMAS, W. *Mathematical Logic*. Nova York: Springer-Verlag, 1984.
ENDERTON, H. B. *A mathematical introduction to logic*. San Diego (Calif.): Academic Press, 1972.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Temes de Lògica: Extensions de la lògica de primer ordre

Matèria: Lògica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Enriquer Casanovas Ruiz-Fornells
Llengua: castellà **Grup:** A1

Temari

S'estudiaran algunes lògiques que augmenten la capacitat expressiva de la lògica de primer ordre mitjançant diversos recursos. En primer lloc es presenta la lògica de segon ordre, on es permet la quantificació sobre conjunts i relacions. Després es presentaran les lògiques infinitàries, que permeten conjuncions i disjuncions infinites. També es considerarà la possibilitat de quantificar infinites variables al mateix temps. Una altra extensió que es tindrà en compte és la que s'origina en incloure nous quantificadors que afirmen l'existència d'infinites elements o d'una quantitat innumerable d'elements. Finalment, s'estudiarà l'omegalògica, on la noció de nombre natural és una noció lògica amb interpretació fixa. També es consideraran breument algunes extensions de la lògica proposicional, sobretot la lògica modal, on s'analitzen els conceptes de *necessari* i de *possible*, i la lògica temporal. En l'última part del curs es presentaran els teoremes de Lindström, que caracteritzen la lògica de primer ordre com la més expressiva dins de les que satisfan una sèrie de teoremes lògics, com els teoremes de compacitat, Löwenheim-Skolem o complitud. El curs tindrà un caràcter mixt: algunes parts seran exclusivament expositives i en altres es demostraran amb detall alguns resultats.

Bibliografia bàsica

BARWISE, J.; FEFERMAN, S. *Model-Theoretic Logics*. Nova York: Springer Verlag, 1985.
 BURGUESS, J. P. «Basic Tease Logic» A: GABBAY, D.; GUENTHER, F. *Handbook of Philosophical Logic*. Dordrecht: Kluwer, 1984, vol. II.
 CHANG, C. C.; KEISLER, H. J. *Model Theory*. 3a ed. North Holland PC, 1990.
 EBBINGHAUS, H. D.; FLUM, J.; THOMAS, W. *Introduction to mathematical logic*. Nova York: Springer-Verlag, 1984.
 JANSANA, R. *Lògica modal*. Madrid: Tecnos, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis al llarg del curs.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I

Matèria: Metafísica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
Departament: Filosofia Teòrica i Pràctica
Professorat: José Manuel García de la Mora
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Iniciar en la problemàtica i en les principals posicions

Temari

1. Fenomenologia de la religió
2. La religió com a experiència
3. Mètodes en la filosofia de la religió
4. Teologia natural, teologia fonamental i filosofia de la religió

Bibliografia bàsica

BERGSON, H. *Las dos fuentes de la moral y la religión*. Madrid: Tecnos, 1996.
 ESTRADA, J. A. *Dios en las tradiciones filosóficas*. Madrid: Trotta, 1994.
 FARRÉ, L. *Filosofía de la religión*. Buenos Aires: Losada, 1969.
 OTTO, RUDOLF. *Lo santo*. (Diverses edicions en castellà).
 ZUBIRI, X. *El hombre i Dios*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II

Matèria: *Metafísica* Cide: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2a semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José Manuel García de la Mora*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Iniciar l'alumnat en:

Temari

1. Les principals filosofies actuals de la religió
2. Filosofia del llenguatge i filosofia de la religió
3. Religió, filosofia i ciència

Bibliografia bàsica

GÓMEZ CAFFARENA, J.; MARTÍN VELASCO, J. *Filosofía de la religión*, 1973.
 JAMES, W. *The Varieties of Religious Experience*. Cambridge: Harvard University Press, 1985.
 WALAL, J. *L'expérience metaphysique*. (Trad. espanyola, 1966).
 ZUBIRI, X. *El problema de Dios en la historia de la Filosofía*.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Teologia Natural: L'home i el seu accés a Déu

Matèria: *Metafísica* Cide: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

L'objectiu del curs és conèixer alguns dels esforços més rellevants de la història de la filosofia i apropar-se racionalment al misteri de Déu.

Temari

1. El Déu dels filòsofs i el Déu de la revelació
2. Déu i el bé. Plató i Aristòtil
3. Déu i la veritat. Sant Agustí
4. Déu i ésser. Sant Tomàs
5. El Déu *Causa sui*. Spinoza

Bibliografia bàsica

FORMENT, E. *El problema de Dios en la metafísica*. 2a ed. Barcelona: PPU, 1988.
 GONZÁLEZ ÁLVAREZ, A. *Tratado de metafísica. Teología natural*. Madrid: Gredos, 1961.
 GONZÁLEZ, A. L. *Teología natural*. Pamplona: Ediciones de la Universidad de Navarra, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Teologia Natural: Els atributs divins

Matèria: *Metafísica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Eudald Forment Giralt*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

Tractament sistemàtic de les solucions sobre els problemes de la naturalesa de Déu.

Temari

1. Definició metafísica de Déu
2. El nom propi de Déu
3. La vida divina
4. El coneixement diví. L'exemplarisme
5. La voluntat divina
6. La potència creadora
7. Déu i el món
8. Déu i l'home
9. Déu i el mal
10. Déu i la llibertat

Bibliografia bàsica

- CANALS, F. *Historia de la filosofía medieval*. 4a ed. Barcelona: Herder, 1993.
 FORMENT, E. *San Anselmo*. Madrid: Ediciones del Orto, 1995.
 -----, *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 -----, *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Gratis Date, 1998.
 GARCÍA LÓPEZ, El conocimiento filosófico de Dios. Pamplona: Eunsa, 1995.
 LOBATO, A.; SEGURA, A.; FORMENT, E. *El pensamiento de Santo Tomás de Aquino para el hombre de hoy*. València: Edicep, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari desenvolupat. Un treball de curs opcional d'un text que l'alumne hagi estudiat durant el curs.

Crítica del Coneixement I

Matèria: *Teoria del Coneixement* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Introduir l'alumnat en els problemes crítics de la filosofia moderna en els seus inicis, amb especial atenció a Descartes.

Temari

1. Raó i mètode en la modernitat: plantejament historicosistemàtic
2. Mètode i filosofia primera en Descartes
3. El mètode en sentit intern. Sentit de les *Regulae*
4. El desenvolupament del mètode cartesià
5. Raó i crítica en les *Meditaciones*: el dubte i la fonamentalitat del *cogito*
6. Coneixement i idees

Bibliografia bàsica

- BECK, L. J. *The Metaphysics of Descartes*. Oxford: Clarendon Press, 1965.
 -----, *The Method of Descartes*. Oxford: 1964.
 DESCARTES, R. *Reglas para la dirección del espíritu*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
 -----, *Meditaciones metafísicas*. [Diverses edicions].
 MARION, J. L. *Sur l'Ontologie grise de Descartes*. Paris: Vrin, 1975.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El curs incidirà molt especialment en l'anàlisi dels textos fonamentals.

Teoria de la Racionalitat: Mètode i Filosofia primera en les filosofies del s. XVII

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** - **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Jordi Sales i Codrech
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

L'objecte del curs és confrontar una lectura dels textos metodològics del segle XVII amb les caracteritzacions i les valoracions del nostre segle sobre la *raó moderna*.

S'examinaran textos de Descartes, Hobbes, Spinoza, Arnauld, Malebranche, Locke, Leibniz, Kant, Hegel, Husserl i Heidegger. A l'inici del curs s'entregarà un dossier amb els textos més bàsics.

Temari

1. El mètode cartesià entre la signatura d'una època i una lògica del segle XVII
2. Els preceptes de la segona part del *Discours de la Méthode*
3. Les *Regulae* com a *Tractatus de Methodo, ontologia gris* (Marion) i les seves fonts ramistes (Robinet)
4. Mètode, geometria i diòptrica
5. Mètode, filosofia primera i moral
6. El sistema hobbesià i la funció de l'*anihilatio mundi*
7. El capítol sisè del *De corpore*
8. El sistema spinozista i la teoria de la definició
9. La construcció d'una lògica cartesiana (Port-Royal); la *recherche de la vérité* com a lògica cartesiana
10. La controvèrsia sobre la noció d'idea entre Malebranche, Arnauld, Leibniz i Locke.

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *El problema del conocimiento*. Mèxic: FCE, 1963, vol. II.
 HEGEL, G.W. *Lecciones sobre la historia de la filosofía*. Vol. II: *El periodo del entendimiento pensante*. Mèxic: FCE, 1955.
 SALES, J. et al. *Estudios cartesianos*. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions, 1996.

Sistema d'avaluació

L'alumne haurà de presentar tres comentaris de text sobre els autors estudiats i una memòria breu sobre la globalitat de la temàtica del curs.

Teoria de la Racionalitat: Ment i Extensió en les filosofies del s. XVII

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** - **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Jordi Sales i Codrech
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

L'objecte del curs és confrontar una lectura dels textos del segle XVII amb l'anàlisi kantiana dels principis i la fenomenologia husserliana constitutiva de la naturalesa material.

S'estudiaran textos de Descartes, Hobbes, Spinoza, Locke, Leibniz, Kant i Husserl. A l'inici del curs s'entregarà un dossier amb els textos més bàsics.

Temari

1. El *cogito* cartesià i les seves interpretacions
2. La funció de la *Meditatio VI* en el sistema cartesià
3. La teoria de la matèria-extensió
4. Les nocions hobbesianes d'espai, cos, lloc i *conatus*
5. La situació de la física en el sistema de l'*Ethica* spinozista
6. «*Mihi igitur animus est Componere Elementa de Mente, quem ad modum Euclides de Magnitudine et Figura, et Hobbius de Corpore seu Moto fecit*» (Leibniz, 1671)
7. El diàleg entre Kant i Leibniz en el sistema de Principis de la *KrV*
8. El diàleg entre Husserl i la modernitat filosòfica sobre la idea de naturalesa

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *El problema del conocimiento*. Mèxic: FCE, 1963, vol. II i III.
 HEGEL, G.W. *Lecciones sobre la historia de la filosofía*. Mèxic: FCE, 1955, vol. III.
 SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.
 SALES, J. et al. *Estudios cartesianos*. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions, 1996.

Sistema d'avaluació

L'alumne haurà de presentar tres comentaris de text sobre els autors estudiats i una memòria breu sobre la globalitat de la temàtica del curs.

Introducció al Grec Clàssic I

Tipus: *lliure elecció* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx —
 Departament: *Filologia Grega*
 Professorat: *Montserrat Jufresa Muñoz*
 Llengua: *català* Grup: *A1*

Objectius

Adquirir coneixements gramaticals bàsics de llengua grega que permetin la lectura de textos senzills.

Temari

1. Declinació de substantius, adjectius i pronoms
2. Morfologia verbal

Bibliografia bàsica

BERENGUER AMENÓS, J. *Gramàtica grega*. Barcelona: Bosch, 1973.
 ----- *Hélide: ejercicios de griego. vol. 1: Morfología*. Barcelona: Bosch, 1973.

Sistema d'avaluació

Un examen final de traducció i gramàtica.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

No es necessita tenir coneixements previs de grec per cursar l'assignatura.
 És gairebé imprescindible l'assistència a classe per assolir un aprenentatge gradual i sòlid dels fonaments de la llengua grega.

Introducció al Grec Clàssic II

Tipus: *lliure elecció* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx —
 Departament: *Filologia Grega*
 Professorat: *Montserrat Jufresa Muñoz*
 Llengua: *català* Grup: *A1*

Objectius

Adquirir coneixements gramaticals bàsics de llengua grega que permetin la lectura de textos senzills. Es llegiran també alguns textos dels presocràtics.

Temari

1. Paradigma verbal complet del grec
2. Nocions sintàctiques elementals

Bibliografia bàsica

BERENGUER AMENÓS, J. *Gramàtica grega*. Barcelona: Bosch, 1973.
 ----- *Hélide: ejercicios de griego. vol. 1: Morfología*. Barcelona: Bosch, 1973.

Sistema d'avaluació

Un examen final de traducció i gramàtica.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per cursar l'assignatura, és recomanable haver fet *Introducció al Grec Clàssic I* o tenir coneixements bàsics de grec.
 És molt recomanable l'assistència a classe.
 Es donarà als alumnes una petita antologia de textos dels presocràtics.

Contribucions a una Teoria de la Crítica: Barthes, Derrida, De ManTipus: *lliure elecció* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques* *Pràctiques* *Despatx*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Enrique Lynch*Llengua: *castellà*Grup: **B1****Objectius**

El curs consistirà en una introducció general als treballs sobre teoria literària desenvolupats per Roland Barthes, Jacques Derrida i Paul De Man que tinguin un interès especial per a una estètica contemporània.

Temari

1. Estructuralisme i postestructuralisme
2. La idea de la deconstrucció
3. El nihilisme epistemològic
4. Filosofia i literatura

Bibliografia bàsica

Obres de Roland Barthes, Jacques Derrida i Paul De Man que s'indicaran en començar el curs.

Sistema d'avaluació

Examen oral

Filosofia de la Cultura i Romanticisme ITipus: *lliure elecció* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques* *Pràctiques* *Despatx*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Octavi Puiglat Riu*Llengua: *català*Grup: **A1****Objectius**

El semestre té com a objectiu global portar a terme una reconstrucció de la filosofia i la cultura denominades *romàntiques*, que van des del preromanticisme de finals del XVIII fins a finals del XIX. Bàsicament es donarà prioritat al romanticisme centreeuropeu, però sense oblidar vectors romàntics allunyats com el transcendentalisme nord-americà.

Aquesta reconstrucció parteix de reflexions d'autors contemporanis de la filosofia de la cultura, com E. Cassirer, G. Simmel, H. Marcuse i R. Konersmann, sobre la rellevància del concepte de *cultura* en el Romanticisme, sense oblidar les tesis de M. Frank sobre el Romanticisme i l'idealisme alemany. El propòsit intel·lectual del curs és verificar si la filosofia romàntica és capaç d'aportar i suggerir a la filosofia de la postmodernitat elements aclaridors i justificar el renovat interès de què està sent objecte.

D'aquest ampli pla, en aquest primer semestre ens centrarem en l'origen del Romanticisme i el seu distanciament de la Il·lustració. Ens mourem en allò que Korf ha definit com a *Die Goethe Zeit* (el temps de Goethe), incloent intel·lectuals i filòsofs del cercle de Jena com ara el mateix Goethe, Schiller, Jacobi, Herder, Fichte i posteriorment Hölderlin, Schelling i Hegel.

Temari

1. L'origen del pensament romàntic en J. W. Goethe. La fase literària i *Els sofriments del jove Werther*. L'enfrontament amb la Il·lustració en la fase científica: la teoria dels colors i la crítica a Newton. La fase literària de Schiller: de la medicina a la novel·la. La fase filosòfica: cap a un nou concepte de bellesa contra el rigorisme kantian. El concepte de *cultura* en Schiller i Goethe.

2. Jacobi i el *Debat sobre el panteisme*. Les claus de les dues filosofies de Jacobi i la superació de l'escepticisme a partir de la crítica a l'ètica de Spinoza. Mendelssohn i Herder en el debat. Novel·les i filosofia en Jacobi i el seu distanciament de Kant a *David Hume o sobre la fe*.

3. La irrupció de la filosofia del jo de Fichte en el panorama romàntic de Jena. Fichte, Reinhold i Schulze en la recensió de l'*Enesidem* i la pretesa superació de l'escepticisme. El concepte de *Cultura* en Fichte i la influència del filòsof de Jena sobre els tres amics de Tübingen.

4. Hölderlin i Novalis en poesia i filosofia. *Hiperió* i *Heinrich von Ofterdingen*. Naturalesa i cultura a través de la intuïció intel·lectual. La crítica de Novalis a Fichte. Els elements culturals arcaics grecs en la *Mort d'Empèdocles*, de Hölderlin.

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Las ciencias de la cultura*. Mèxic: FCE, 1970.

FICHTE. *Recensió sobre el Enesidemo*. Madrid: Hiperión, 1980.
FRANK, M. *Einführung in die frühromantische Aesthetik*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1989.
----- *La piedra de toque de la individualidad*. Barcelona: Herder, 1997.
GOETHE, J. W. *Naturwissenschaftliche Schriften*. Hamburg: Hamburger Ausgabe, 1981, vol. I i II.
HEGEL, G. W. F. *Escritos de juventud*. Mèxic: FCE, 1980.
HÖLDERLIN, F. *Hiperió*. Barcelona: Columna, 1994.
MARCUSE, H. *Kultur und Gesellschaft*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1968.
NOVALIS. *Heinrich von Ofterdingen*. Leipzig: Reclam, 1998.
POE, E. A. *Poemas en prosa*. Barcelona: Apolo, 1950.
SCHILLER, F. *Cartas sobre la educación estética del hombre*. Barcelona, 1998.
SIMMEL, «Der Begriff und die Tragödie der Kultur» A: *Aspekte der Kulturphilosophie*. Leipzig: Reclam, 1996.

Sistema d'avaluació

Examen final.

LLIURE ELECCIÓ

Codi: (pendent)

Lectures de Filosofia de la Cultura: Filosofia de l'expressió, de Giorgio Colli

Tipus: *lliure elecció* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques* *Pràctiques* *Despatx*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel Morey Farré*
Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Temari

Amb aquesta assignatura es vol obrir un espai de lectures dels clàssics contemporanis de l'àmbit de la filosofia de la cultura. En la primera vegada que s'impartirà, el text que es proposa és *Filosofia de l'expressió*, de Giorgio Colli. Director, amb M. Montinari, de l'edició canònica de l'obra completa i la correspondència de F. Nietzsche, així com d'una monumental edició crítica dels pensadors grecs arcaics (*La sapienza greca*), Giorgio Colli és autor d'un únic assaig en sentit estricte, *Filosofia de l'expressió*, en el qual la nostra experiència del món queda detalladament caracteritzada en termes d'articulació d'un espectacle cognoscitiu o desenvolupament hermenèutic d'una immediatesa extrarepresentativa, tractant de restituir així la mirada pròpia al logos arcaic i confrontant-la a la racionalitat instrumentalitzada i psicologitzant de les filosofies contemporànies. La nostra proposta de lectura pretén continuar el detall d'aquesta caracterització i ponderar críticament el seu abast polèmic.

Bibliografia bàsica

Prèvia

COLLI, G. *El nacimiento de la filosofía*. Barcelona: Tusquets.

Bàsica

ARISTÒTIL. *Organon* (The Loeb classical Library i/o Collection des universités de France)
COLLI, G. *Filosofia de expresión*. Madrid: Siruela, 1996.
DIELS, H.; KRANZ, W. *Die Fragmente der Vorsokratiker*. Zürich: Weidmann.
PLATÓ. *Parménides* (The Loeb classical Library i/o Collection des universités de France)

Complementària

COLLI, G. *La sapienza greca*. 3 vol. Milano: Adelphi, 1990-1993.
----- *La natura ama nascondersi*. Milano: Adelphi, 1988.
----- *La ragione errabonda*. Milano: Adelphi, 1982.
----- *Zenone di Elea*. Milano: Adelphi.
----- *Después de Nietzsche*. Barcelona: Anagrama, 1988.
----- *Introducción a Nietzsche*. Mèxic: Folios.

De referència

ANZALONE, L.; MINICHIELLO, G. *Lo specchio di Dionisio. Saggi su Giorgio Colli*. Bari: Dedalo.
ARAGAY, N. *Origen y decadencia del logos. G. Colli y la afirmación del pensamiento trágico*. Barcelona: Anthropos.
BARBERA, S.; CAMPIONI, G. G. *Colli: incontro di studio*. Milano: F. Angeli.

Sistema d'avaluació

El procediment d'examen s'establirà al començament del curs.